

№ 7-8 (674-675)
Серпень-вересень 2008 р.

Щомісячник Вінницького національного
технічного університету

Найсвіжіші університетські новини на сайті
<http://www.impuls.vstu.vinnica.ua>

---

*Ой, важкуватий ключ від скарбниці знань та ще й тоді,
коли ти, першокурсник, отримуєш його з рук
академіка і ректора університету...*

ПершOVERесень

НАЙВАЖЛИВІША НАУКА – НАУКА ВИМОГИ ДО СЕБЕ

Цієї осені наш Вінницький національний технічний університет стає alma-mater для дванадцяти сотень першокурсників.

Свій студентський шлях юне поповнення університету завжди починає з благословення ректора ВНТУ, доктора технічних наук, професора, академіка Академії педагогічних наук України, заслуженого діяча науки і техніки України, знаного вченого Бориса Мокіна, який очолює наш ВНЗ уже понад 19 років:

— Наш університет, який ще тільки наближається до свого піввікового ювілею, уже відомий в усьому світі. А деякі наші нововведення визнані найкращими в Україні, й інші навчальні заклади держави нині лише на шляху до запровадження того, що для нас стало повсякденням. Це, приміром, нова технологія практичної підготовки студентів: поряд з освоєнням основної інженерної спеціальності уже на першому курсі ви здобуватимете і робітничий фах, адекватний майбутньому інженерному. Ці навички сприятимуть тому, що станете ефективними управлінцями.

Або таке наше надбання, як наукова магістратура, коли на 5 курсі, навчаючись в магістратурі, студенти уже працюють над... кандидатською дисертацією. І саме тому в Україні наш університет є флагманом — має найвищу ефективність аспірантури. Наші магістри, поступаючи в аспірантуру, уже мають 30—40 % кандидатської дисертації. І нашого показника ніхто сьогодні в Україні не може досягти.

З 1994 року і донині наш ВНТУ є єдиним представником України у світовій Асоціації винахідників (IFIA), штаб-квартира якої у Женеві. І цього року кількість винаходів, запатентованих науковцями нашого університету така ж, як у вчених НТУУ «КПІ». Але зауважте: науковців у Київському політехнічному інституті у 6 разів більше! Отож, за винахідницькою діяльністю показник у нас у 6 разів вищий, аніж у КПІ, який у рейтингу ВНЗ України за цим показником є другим. І ви, шановні першокурсники, теж поповнюватимете ряди винахідників, адже серед авторів патентів, які ми отримуємо, майже половина — це студенти.

У світовій першості з програмування, в якій стартувало 100 000 команд із усіх континентів, наша університетська команда, здобувши 2 місце у європейському півфіналі, вийшла у фінал. І цього року у квітні в місті Банф (Канада) у вирішальному турі змагань здобула 29 місце серед 80 кращих команд світу!

Наш президент часто наголошує, що жоден університет України не входить у 500 кращих університетів світу. А ВНТУ з програмування входить не в 500, а в 50 кращих університетів планети! Отож, наша Вінниця — столиця України з програмування. І формується збірна країни саме у нашому університеті, адже ми готуємо найкращі програмістські кадри в Україні.

До речі, наш університет має філію всесвітньо відомої академії CISKO, випускників якої охоче беруть на роботу

**Будуть дні минати і триместри,
Буде їхня радість поміж нас:
Стануть з них магістри і маестро —
В добрий час — той недалекий час!**

в усіх країнах.

Аби ефективно навчатись, студенти ВНТУ мають змогу гарно відпочивати. ВНТУ єдиний серед ВНЗ України має стадіон з аналогом рекортановому покриттям бігових доріжок. Під триповерховим корпусом кафедри фізичного виховання комплекс спортивних споруд, де є навіть манеж для тренування альпіністів, до того ж на найвищих маршрутах.

Наш університет перший і єдиний ВНЗ України, який має льодовий манеж. Побудований інвесторами за найсучаснішими технічними вимогами льодовий палац «Айс Авеню» першу половину дня до послуг студентів, які на заняттях з фізкультури безкоштовно катаються там на ковзанах. А кваліфіковані інструктори навчають тих, хто не уміє.

— Отож, щиро бажаю, аби ніхто на шляху до диплому не загубився, не зійшов з дистанції!

До ректорських побажань приєднується **випускник 1986 року, кандидат технічних наук, декан факультету комп'ютерного інтелекту Олег Колесницький:**

— Як батько першокурсниці, особливо хочу привітати батьків, адже нині день, коли ми можемо підбити певні підсумки своїх старань у вихованні дитини. А нашим дітям зичу старанно вчитись, адже життя підтверджує, що той, хто володіє знаннями і вміє креативно мислити, завжди досягає життєвого успіху.

— За оцінкою ЮНЕСКО наш університет входить в п'ятірку кращих технічних ВНЗ України. За три останні роки наші вчені здобули 12 медалей на міжнародних виставках винаходів — і половина з них золоті. — Наголошує **випускник нашого університету 1986 року, доктор технічних наук, заступник директора Інституту МЗ, завідувач кафедри загальної фізики і фотоніки Сергій Павлов.** — Ви продовжуватимете чудові традиції нашого ВНТУ!

А студентка Інституту МАД, президент студентської ради ВНТУ Тетяна Черняхів щасливо першокурсників застерігає:

— Як ви пройдете свій студентський шлях — від цього залежить усе ваше майбутнє. Пам'ятайте, найважливіша наука, якою вам слід оволодіти — це наука вимоги до себе.

Першокурсники ж, отримавши від ректора символи належності до студентського світу — символічний ключ від скарбниці знань і студентський квиток, урочисто обіцяють збагачувати себе знаннями для блага України і стати професіоналами своєї справи.

Тож, хай усі побажання і обіцянки, які звучали того приязного сонячного ранку останнього дня літа, — здійсняться!

Зичимо перемоги!

ПІДТРИМКА ІНСТИТУТУ ГІДРОБІОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ

У п'ятницю 12-го вересня в проміжок часу з 11-ї до 13-ї години в Києві в Інституті гідробіології НАНУ на відкритому засіданні вченої ради, на яке були запрошені представники і інших організацій, відбулися відкриті слухання циклу наукових робіт під загальною назвою: «Наукові засади системного моніторингу і управління водними екосистемами та їх практична реалізація на основі ГІС-технологій», висунутого колективом нашого університету на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки 2008 року, який наряду з ще одним циклом робіт екологічного спрямування пройшов попередній відбір на екологічній секції Комітету з присудження цих премій. Нагадаю, що авторами цієї комплексної наукової роботи є 5 науковців, із яких четверо представляють наш університет і один іншу наукову організацію.

Представниками нашого університету у цій команді є мій старший син доктор технічних наук, професор Віталій Мокін, два кандидати наук, доценти з очолюваної Віталієм кафедри моделювання і моніторингу складних систем Мирослав Боцула і Георгій Горячев, а також академік АПНУ, доктор технічних наук, заслужений діяч науки і техніки України Борис Мокін, тобто я, як науковий керівник усього циклу робіт, що висувались на здобуття премії.

Представником іншої наукової організації є директор Київського науково-дослідного інституту водогосподарських проблем Держводгоспу, академік УААН, доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Анатолій Яцик.

Вступне слово на слуханнях зробив директор Інституту гідробіології НАНУ, академік НАНУ Віктор Романенко. Потім його заступник з наукової роботи, доктор біологічних наук Володимир Якушин оголосив авторський колектив і наші наукові регалії. Після представлення роботи і авторського колективу слово було надане нам. На доповідь нам було виділено до 30 хвилин без обмеження кількості доповідачів. В якості доповідачів ми виставили Анатолія Яцика за сукупністю його наукових робіт та Віталія Мокіна за сукупністю робіт нашого університету. Анатолій Яцик, який розповів про розроблені принципи і методи, доповідав 17 хвилин, супроводивши свій виступ 12 слайдами, які йому допомагав демонструвати Мирослав Боцула. Віталій Мокін, який розповів про розроблені моделі і ГІС-технології, доповідав 12 хвилин, супроводивши свій виступ демонстрацією 72 слайдів, які переключались автоматично кожні 10 секунд, яких йому вистачало для розкриття суті продемонстрованого.

По вигляду і зацікавленості членів вченої ради було видно, що доповіді на них справили гарне враження. Потім почалися запитання, на які відповідали не лише Віталій Мокін і Анатолій Яцик,

але і я. Після запитань розпочалося обговорення. Жодний із виступаючих, прізвища і титули більшості з яких я, на жаль, не запам'ятав, не дав нашій роботі негативної оцінки – усі оцінили позитивно. Особливо приємно було слухати заступника Голови Держводгоспу України Миколу Бабича, який дуже високо оцінив ті системи екологічного моніторингу на базі ГІС-технологій, що розроблені нашим колективом для басейнів річок Сіверський Донець, Південний Буг, Прип'ять і Тиса. Він, який ніс відповідальність з боку держави за розв'язання усіх цих проблем, наголосив на тому, що для Сіверсько-Донця, який тече і в Україні і в Росії, ми розробили систему кращу за альтернативну систему, запропоновану російськими вченими, що було відзначено експертами ООН, а для Прип'яті, яка тече і в Україні і в Білорусії, ми розробили систему кращу за альтернативну систему, запропоновану білоруськими вченими. І не лише розробили, але і впровадили ці системи в життя. Розповів він і про розроблену нашим колективом систему екологічного моніторингу для усієї України, моніторинг водних ресурсів в якій є лише підсистемою, яка теж впроваджена, і для успішного функціонування якої в нашому університеті здійснено навчання екоінспекторів з усіх областей та з Криму, Києва і Севастополя. Завершив обговорення заключним словом голова вченої ради академік НАНУ Віктор Романенко. Він наголосив, що до обговорення сумнівався в тому, що роботи вчених ВНТУ та Анатолія Яцика не просто складені докупи, а доповнюють одна одну, але після обговорення переконався, що саме в такому поєднанні наші роботи складають одну добре пропрацьовану комплексну роботу з розв'язання важливої науково-прикладної проблеми, і що саме такий симбіоз вчених водогосподарників і кібернетиків приніс гарні плоди.

Після директора виступив його заступник з наукової роботи Володимир Якушин і запропонував проект рішення. Проект рішення обговорили, внесли в нього корективи і голова вченої ради Віктор Романенко поставив його на голосування.

Голосували двічі – спочатку голосували усі присутні на відкритих слуханнях, а потім лише члени вченої ради. Обидва рази проголосували за підтримку нашої роботи одногосно.

Тож, повертався до Вінниці з Києва наш авторський колектив в піднесеному настрої.

Тепер попереду залишилось лише таємне голосування в загальному списку на пленумі Комітету з присудження премій, яке відбудеться у жовтні.

**Борис МОКІН, ректор ВНТУ,
доктор технічних наук, академік АПНУ,
Заслужений діяч науки і техніки України**

Від першої особи

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВХОДИТЬ В 50 КРАЩИХ УНІВЕРСИТЕТІВ СВІТУ ЗА РІВНЕМ ПІДГОТОВКИ ПРОГРАМІСТІВ

Ми живемо в часі, як у потоці, де усе тече й усе змінюється. Тому чітка стратегія і тактика — річ першорядна. На початку нового університетського року ґрунтовний аналіз наших здобутків і планів у традиційному першOVERесневому інтерв'ю ректора ВНТУ, Заслуженого діяча науки і техніки України, доктора технічних наук, академіка Академії педагогічних наук України Бориса МОКІНА.

— Борисе Івановичу, перше запитання стосовно вступної компанії 2008-го. Вона досить різнилась від усіх попередніх.

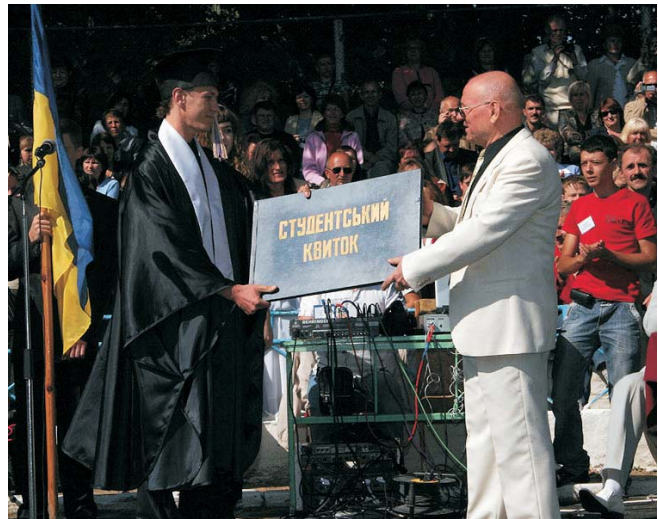
— Цього року університет вперше не проводив вступних іспитів, а зараховував на перший курс за результатами зовнішнього незалежного оцінювання знань абітурієнтів.

За нашими правилами прийому абітурієнтам потрібно було надати три сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання знань — з української мови та літератури, з математики і з фізики, в яких оцінка мала бути не меншою 124 балів за 200-бальною шкалою. Розповсюджувалась ця вимога і на випускників нашого університетського Інституту довузівської підготовки.

Державне замовлення, спущене міністерством, для нашого університету у цьому році склало 733 місця на стаціонар за 22 напрямми підготовки та 74 місця на заочну форму навчання за 19 напрямми підготовки. Для цільового прийому міністерство зобов'язало нас виділити із державного замовлення 22 місця на стаціонар. Ще 12 місць нас зобов'язали зарезервувати для українців із Молдови, Придністров'я і Казахстану, яких нам направить міністерство згідно міждержавних угод.

До 40 % місць державного замовлення, а це складає 295 місць на стаціонар та 30 місць на заочну форму навчання, міністерськими правилами прийому нам було дозволено виділити для випускників нашого Інституту довузівської підготовки, котрі виборювали ці місця за окремим конкурсом, в якому брали участь лише вони з надбавками до сертифікатів у один, два або три бали залежно від рівня оцінок випускних іспитів з математики і фізики.

Одразу ж відзначу, що лише 251 випускник

Студентський квиток державного зразка для першокурсників-2008

підготовчого відділення та фізико-математичної школи Інституту довузівської підготовки скористались своїм правом взяти участь у внутрішньому конкурсі на заміщення місць стаціонару та лише 3 випускники цієї категорії стали претендентами на виділені місця заочної форми навчання. Тобто, випускниками Інституту довузівської підготовки ми зайняли лише 34,24 % місць із виділених 40 % для навчання на стаціонарі і лише 4,11 % місць із виділених 40 % місць для заочного навчання. Місця, не використані випускниками Інституту довузівської підготовки, були передані на загальний конкурс. Тож, для загального і цільового конкурсу ми мали 482 місця на стаціонар і 71 місце на заочну форму навчання.

Прийом документів від абітурієнтів тривав до 15 липня. У підсумку до нашого університету подали заяви на вступ 1387 абітурієнтів, із яких 1281 на стаціонар та 106 на заочну форму навчання. Тож, конкурс осіб у нас склав 1,75 на одне

місце стаціонару, 1,43 на одне місце заочної форми навчання і 1,72 на одне місце в цілому по університету.

Але, як ви пам'ятаєте, правилами прийому до нашого університету кожному абітурієнту дозволялось в заяві вказувати два напрями підготовки — першим той, який він хоче, а другим той, за яким він згоден навчатись в разі не проходження за конкурсом на перший.

Тож, сумарно ми мали 2287 заяв на 733 місця стаціонару та 189 заяв на 74 місця заочної форми навчання. А це свідчить про те, що по заявах ми мали 3,12 на одне місце стаціонару, 2,55 на одне місце заочної форми навчання і 3,07 на одне місце в цілому по університету.

— Як цьогоріч вибудувався рейтинг наших інститутів серед абітурієнтів?

— Інститути за зацікавленістю до навчання в них абітурієнтів розмістились у такому порядку: перше місце Інститут менеджменту і екології та екологічної і економічної кібернетики і за кількістю осіб на одне місце — 2,79 і за кількістю заяв на одне місце — 4,18; другим став і за кількістю осіб на одне місце — 2,54 і за кількістю заяв на одне місце — 4,08 Інститут інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії; третє місце посів за обома цими показниками (по особах — 2,39 та по заявах — 3,74) Інститут будівництва, теплоенергетики та газопостачання; четвертим за кількістю осіб на одне місце — 1,49 став Інститут електроенергетики та електромеханіки, хоча за кількістю заяв на одне місце — 2,61 він став лише шостим; п'ятим за кількістю осіб на одне місце — 1,33 став Інститут автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління, але за кількістю заяв на одне місце — 2,74 він вище і є четвертим; шостим за кількістю осіб на одне місце — 1,17 став Інститут радіотехніки, зв'язку та приладобудування, хоча за кількістю заяв на одне місце — 2,37 він посідає останнє сьоме місце; сьомим за кількістю осіб на одне місце — 1,13 став Інститут машинобудування та транспорту, хоча за кількістю заяв на одне місце — 2,68 він, випередивши і радистів і електриків, посів п'яте місце.

Для нас, звичайно ж, важливішим є показник кількість осіб на одне місце, оскільки це реальні студенти в разі їх зарахування, у той час як ті, хто зарахований за другим напрямом у заяві, не обов'язково стають нашими студентами, оскільки у якомусь іншому університеті вони можуть бути зарахованими саме за тим напрямом, який у заявах до нас вони ставили на перше місце, а тому підуть навчатись туди.

На відміну від попередніх років у нинішньому році до нас подали свої заяви зовсім невелика

Державний прапор України несуть першокурсники Олександр Нікульшин (Інститут РТЗП), Оксана Цвенько (ІНЕЕЕМ) і Сергій Білошкурський (ІНАЕКСУ)

кількість тих абітурієнтів, які користуються пільгами і яких ми зобов'язані зараховувати поза конкурсом. Їх виявилось лише 22. Для порівняння у минулому році їх було біля сотні. У цьому ж році більшість пільговиків подалася у столичні університети, створивши там на деяких напрямках підготовки ситуації, коли не можна було взяти на навчання жодного непільговика, навіть якщо за трьома сертифікатами він мав 600 балів.

На 22 цільові місця, виділені міністерством, подали заяви з відповідними направленнями лише 11 абітурієнтів, тож, 11 місць із цих 22 ми перекинули на загальний конкурс.

— А якими виявились прохідні бали на місця державного замовлення?

— Досить пристойними — від найнижчого у 450 балів із 600 можливих на напрям 6.050504 «Зварювання» до найвищого у 565,5 балів на напрям 6.030601 «Менеджмент». Крім менеджменту високі прохідні бали на рівні від 540 до 559,5 були на всю групу напрямів підготовки, пов'язаних з комп'ютерами та їх програмним забезпеченням. До числа високих варто віднести і прохідний бал на рівні 533,5 на напрям 6.060101 «Будівництво».

Відносно низькі, як для нашого університету, прохідні бали мали місце на напрями підготовки 6.050502 «Інженерна механіка» — 460, 6.050902 «Радіоелектронні апарати» — 471, 6.051004 «Опtotехніка» — 483, 6.051001 «Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології» — 486, 6.050801 «Мікро- та наноелектроніка» — 488. Ще раз наголошую на тому, що ці бали можна характеризувати лише як відносно низькі, оскільки є багато вищих навчальних закладів, для яких такі рівні прохідних балів були недосяжними, і вони змушені задовольнитись рівнем у 380—400 балів із 600 можливих. Зауважу, що у нас на будівництво навіть на навчання за контрактом прохідний

бал становив 444 бали, і більше, ніж 20 абітурієнтам, які бажали стати будівельниками, хоча б на умовах надання платних послуг населенню, ми змушені були відмовити.

Взагалі на умовах надання платних послуг ми прийняли на перший курс 284 особи на стаціонар і 30 осіб на заочну форму навчання, що за умов підняття плати за навчання у цьому році до рівня 7500 гривень за рік на стаціонарі та 4500 гривень на заочній формі є досить пристойним результатом, оскільки за кількістю отриманих коштів в якості оплати за навчання ми, незважаючи на зменшення кількості контрактників, вийдемо на рівень минулого року і не погіршимо рівень забезпечення життєдіяльності університету у 2009 році.

— Міністерство розробило проект умов прийому до вищих навчальних закладів на 2009 рік і виставило їх на своєму сайті.

— Я проаналізував ці нові умови і звернувся до міністра з листом, в якому на трьох сторінках виклав, які зміни доцільно було б внести в ці умови, аби зробити їх досконалішими. Ознайомитись зі змістом цього листа можна на моєму персональному сайті www.mokin.com.ua.

За цими новими умовами і наступного року пропонується прийом до ВНЗ здійснювати за сертифікатами Українського центру оцінки якості освіти і його філіалів в областях. Але вилучається пункт 15 умов прийому, згідно з яким університетам дозволялось формувати до 40 % плану державного замовлення за рахунок випускників власного Інституту довузівської підготовки. Тому ми не будемо більше здійснювати набір на підготовче відділення, а фізматшколу і підготовчі курси перетворимо на такого собі колективного репетитора для підготовки бажаючих до складання тестів сертифікації з фізики і математики. Думаю, що якусь кількість бажаючих навчатись на таких підготовчих курсах ми знайдемо, але частина тих, хто закінчив перший рік навчання у фізматшколі на другий рік навчання не піде. Тож, ми очікуємо суттєве скорочення чисельності слухачів Інституту довузівської підготовки. А це у свою чергу призведе до суттєвого скорочення чисельності викладачів, які працюватимуть у цьому інституті. Саме тому наказ про прийом на роботу наукових пенсіонерів для роботи в Інституті довузівської підготовки до цього часу не підписаний. Я здійснюватиму прийом на роботу викладачів цієї категорії лише у міру створення навчальних груп. А оскільки їх кількість прогнозується суттєво меншою, то частина цих викладачів, скоріш за все, роботи не отримає.

Але Інститут довузівської підготовки не розформовуватимемо — крім колективного репети-

торства на нього будуть покладені також функції організації профорієнтаційної роботи. Кожна випускаюча кафедра повинна буде зробити або озвучений фільм, або набір слайдів з поясненнями, які вигідно б рекламували спеціальність, а Інститут довузівської підготовки організовуватиме по-

Почесне право нести смолоскип і запалити Чашу знань доручено кращому магістру Ігорю Васильєву та першокурсникам Інституту АЕКСУ Вікторії Присяжнюк і Сергію Руденку

каз цих фільмів і слайдів у випускних класах шкіл міста і області. Це сприятиме більш осмисленій подачі заяв випускниками шкіл, технікумів і коледжів саме до нашого університету.

З нинішньої осені уже не здійснюватиметься прийом випускників технікумів і коледжів на факультет ліквідації академічної різниці з наступним зарахуванням на третій курс. Міністерство цю практику забороняє, вимагаючи, щоб усі ці випускники поступали лише на перший курс і дозволяючи створити для них програми скороченої підготовки. Але нашому університету не вигідно буде створювати додаткову кількість малочисельних груп по кожній спеціальності, тож, ми практикувати навчання за скороченими програмами не будемо.

На завершення аналізу вступної кампанії додам ще таку інформацію: Національний університет «Києво-Могилянська академія», незважаючи на заборону міністерства, здійснив повторне тестування усіх, хто до них поступав, використавши тести Українського центру оцінювання якості освіти. І до оцінок, виставлених в сертифікатах, приймальна комісія НаУКМА додала ще й бали, які абітурієнти отримали при тестуванні в університеті. І це суттєво попереставляло місцями претендентів, оскільки переважна більшість абітурієнтів під час університетського тестування не підтвердила результатів тестування в Українському центрі — про це по радіо і на телебаченні 2-го та 3-го серпня повідомив почесний президент НаУКМА В'ячеслав Брюховецький. Цій темі присвячена її його велика стаття у

№ 28 від 2-го серпня щотижневика «Дзеркало тижня». Оскільки в НаУКМА тестування проводилось під телекамерами, то його об'єктивність під сумнів поставити не можна. Тож, суттєво кращі результати тестування в Українському центрі і його обласних філіях можна пояснити, на мій погляд, лише у один спосіб — при проведенні незалежного зовнішнього тестування мали місце випадки і закривання очей на шпаргалки, і прямі підказки абітурієнтам з боку спостерігачів. А якщо це так, то ставиться під сумнів один із ключових принципів введення незалежного зовнішнього тестування, а саме — забезпечення рівних умов складання вступних випробувань для усіх абітурієнтів.

До речі, ми теж за результатами ректорських контрольних робіт з математики і фізики, які будуть проведені у вересні в усіх групах 1-го курсу, зможемо переконатись у тому, наскільки об'єктивними є оцінки, виставлені в сертифікатах, та порівняти результати тих абітурієнтів, які навчались у нашому Інституті довузівської підготовки, з результатами абітурієнтів, які, маючи високі оцінки в сертифікатах, стали нашими студентами, не пройшовши довузівську підготовку в цьому інституті.

— Борисе Івановичу, будь-ласка, стосовно навчального процесу.

— Навчальний процес у звітному році виконувався згідно затверджених планів і графіків, і університет досяг усіх тих показників, які були спущені міністерством, або заплановані як по бакалаврах, так і по спеціалістах та магістрах.

Зусиллями професорів Леонтєва, Свиридова, Бурбелі і Рогальського ми завершили акредитацію спеціальності 8.000008 «Енергетичний менеджмент», а зусиллями професорів Азарова і Лужецького спеціальності 8.170101 «Захист інформації в комп'ютерних системах та мережах» на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». Одночасно зусиллями професора Азарова та доцента Яремчука ми здійснили ліцензування спеціальності «Адміністративний менеджмент у сфері захисту інформації з обмеженим доступом» на здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліста (7.170103) і магістра (8.170103).

Хочу відзначити велику роботу, пророблену заступником проректора, доцентом Геннадієм Лисенком зі створення різноманітних баз даних, що супроводжують навчальний процес від вступу до отримання диплома бакалавра і спеціаліста, та значну роботу, пророблену заступником директора Інституту магістратури, аспірантури і докторантури, доцентом Світланою Бевз зі створення баз даних, що супроводжують навчальний процес в магістратурі наукового напрямку.

Заслуговує на те, щоб бути відзначеною, і робота завідувача кафедри інтеграції навчання з виробництвом, доцента Віктора Мізерного у звітному році з ліцензування усіх 18 робітничих професій, які освоюються нашими студентами паралельно з опануванням основних інженерних спеціальностей.

До речі, ця особливість навчального процесу у нашому університеті була доже позитивно сприйнята Юлею Володимирівною Тимошенко під час відвідин нашого університету на початку звітнього навчального року ще в статусі лише лідера БЮТ.

Випустивши 88 найменувань навчальної літератури, наш колектив відпрацював у цьому напрямку на рівні, трохи вищому середньо-міністерського, але підручників і навчальних посібників з грифом міністерства ми хоч і випустили більше, ніж у попередньому році, але все ж мало. Підручник створено в основному зусиллями професорів Карпова і Кухарчука, а 8 навчальних посібників з міністерським грифом авторськими колективами, до складу яких увійшли Азарова, П'яст, Горчинська, Корженко, Власенко, Аніщенко, Плохій, Козловський, Лесько, Лежнюк, Комар, Кожем'яко, Павлов, Тарнавський, Клименко, Шиліна, Осадчук (той, що машинобудівник), Ратушняк і Лялюк.

Створивши у звітному році 26 дистанційних курсів, ми у 1,5 рази підняли цей показник порівняно з попереднім звітним роком, що вказує на прогресивні тенденції у цьому напрямі забезпечення навчального процесу, але абсолютне значення цього показника нас аж ніяк задовольнити не може. Тож, я закликаю у навчальному році, що починається, питанням розробки і впровадження у життя дистанційних курсів приділити підвищену увагу.

Тим паче, що зі звітнього року на нашому університетському семінарі з підвищення педагогічної майстерності, який є постійно-функціонуючим при навчально-методичному відділі, котрий очолює доцент Людмила Громова, навчання створення дистанційних курсів надається значна увага, і в якості випускної роботи, користуючись порадами кваліфікованих наставників, слухачі створюють дистанційний курс з дисципліни, яку вони викладають.

— Зазнав у звітному році суттєвої зміни навчальний процес на кафедрі фізичного виховання.

— Після виходу на пенсію доцента Петренка її очолив Анатолій Голубович. Починаючи з весни на усіх чотирьох курсах бакалаврату половина навчального процесу відводиться під заняття у льодовому палаці ковзанярськими видами спорту. Студентам настільки подобаються ці заняття, що на них пішли, відкликавши свої медичні

довідки, навіть ті, хто був звільнений від занять фізкультурою. Катаючись на ковзанах на уроках фізкультури, студенти не платять за це, і ковзани для катання теж отримують безкоштовно й безкоштовно отримують консультації стосовно техніки катання. Такої практики проведення навчального процесу з фізкультури немає в жодному іншому вищому навчальному закладі України навіть фізкультурного профілю.

Я кілька разів ходив кататись на ковзанах саме у ті години, коли на льоду були наші студенти підчас уроків фізкультури, і сам зміг пересвідчитись у тому, скільки позитивних емоцій студенти отримують на цих заняттях. І багаточисельні студентські подяки, спонтанно висловлені мені підчас цих моїх інспекційних катань, ще більше переконали мене у правильності рішення втілити у життя цей спільний проект зі створення льодового палацу, ініціатива підписання якого, до речі, належить проректору з міжнародних зв'язків Віктору Мізерному, для якого цей проект був практичним втіленням ідей фандрайзингу, освоєних підчас виконання міжнародного проекту за програмою ТЕМПУС.

— Будь-ласка, Борисе Івановичу, тепер розкажіть про справи наукові.

— Ефективність наукової роботи в університетах згідно з міністерською методикою її оцінки визначається за 10-ма критеріями, а саме: 1) кількістю захищених у звітному періоді кандидатських і докторських дисертацій та ефективністю аспірантури і докторантури; 2) кількістю функціонуючих спеціалізованих вчених рад із захисту цих дисертацій; 3) обсягами держбюджетної і госпдоговірної науково-дослідної тематики, визначеними в тисячах гривень, та їх співвідношенням; 4) кількістю наукових робіт, поданих на конкурс для отримання Державної премії в галузі науки і техніки, та кількістю науковців, що стали лауреатами цієї премії; 5) кількістю заявок, поданих в Державний комітет для отримання патентів на винаходи, та кількістю отриманих патентів; 6) кількістю опублікованих монографій; 7) кількістю наукових конференцій, організованих та проведених університетом; 8) кількістю наукових журналів, які видає університет і які визнані Вищою Атестаційною Комісією України; 9) кількістю міжнародних виставок, в яких взяли участь вчені університету, та кількістю золотих і срібних медалей, отриманих на цих виставках; 10) кількістю переможців 2-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади та 2-го етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

Згідно цих критеріїв я і характеризуватиму наукову роботу в нашому університеті.

У минулому навчальному році науково-педагогічними працівниками нашого університету захищено 4 докторських дисертації: з педагогічних наук — професором кафедри вищої математики Вірою Петрук, з економічних наук — завідувачем кафедри фінансів і кредиту Віталієм Зяньком та з технічних наук — доцентом кафедри лазерної та оптоелектронної техніки Сергієм Павловим і доцентом кафедри метрології та промислової автоматики Юрієм Шабатурою. Це гарний показник. Для того, щоб ви переконались у цьому, наведу два приклади: перший — за 14 років у статусі університету нашими науково-педагогічними працівниками захищено 42 докторські дисертації, тобто, в середньому по 3 дисертації за рік; другий — наш флагман НТУУ «КПІ» готує в 6 разів більше, ніж ми, студентів, а тому має в 6 разів більше, ніж у нас, науково-педагогічних працівників. Тож, наших 4 докторських дисертації є еквівалентом для НТУУ «КПІ» у відносних одиницях 24 докторським дисертаціям. Але за свідченням ректора НТУУ «КПІ» професора Михайла Згуровського щороку у них захищається докторських дисертацій в межах від 12 до 16.

Особливо я хочу звернути увагу на захист докторської дисертації професором Вірою Петрук. Вона писала і захищала докторську дисертацію, уже маючи вчене звання професора, яке їй — кандидату наук, доценту — було присвоєне міністерством з подачі нашої Вченої ради як виняток за підготовку трьох кандидатів наук і написання двох навчальних посібників з грифом міністерства. Більшість тих, хто працює у вищій школі, захищають докторські дисертації заради отримання вченого звання професора, і практично ніхто не виходить на захист докторської в разі отримання професорського звання. А вона, як бачите, вчинила нестандартно, за що заслуговує на додаткову повагу.

Закінчили докторантуру у звітному році троє докторантів: Юрій Шабатура — достроково з захистом дисертації та Йосип Білинський і Сергій Штовба з представленням дисертацій на наукових семінарах кафедр, але без отримання рекомендацій на захист, а з направленням на доопрацювання.

Тож, ефективність нашої докторантури у звітному році склала 33,3 %.

— Поверніться до аналізу інших показників, які характеризують наукову діяльність. Гарний показник у нас і за кількістю захищених кандидатських дисертацій.

— Їх захищено у звітному навчальному році 28. Еквівалентом цієї кількості для НТУУ «КПІ» є 168. Але у НТУ «КПІ» у цьому ж році захищено менше 80 кандидатських дисертацій. Як бачите, ми у цьому напрямку попрацювали ефективніше. До речі,

Першокурсників вітає випускник нашого ВНЗ 1972 року, професор, директор Інституту ЕЕЕМ Микола Свиридов

за 14 років університетського статусу науково-педагогічними працівниками і аспірантами нашого університету захищено 309 кандидатських дисертацій, тобто, в середньому по 22 дисертації за рік. Тож, і по відношенню до самих себе ми у звітному році попрацювали краще. Ось імена тих наших колег, які стали кандидатами наук у звітному навчальному році: Леонід Коваль, Валентин Грабко, Юлія Дубова, Олександр Куземко, Володимир Богачук, Анатолій Снігур, Володимир Мартинюк, Хейреддін Самі, Наталія Кокряцька, Олена Войцехівська, Андрій Семенов, Олег Куцевол, Микола Прищак, Олексій Харьков, Володимир Севастьянов, Тедді Мафута, В'ячеслав Джеджула, Катерина Коцюбівська, Оксана Безсмертна, Олексій Бабенко, Сергій Матвієнко, Дмитро Ковалюк, Інна Кириця, Ірина Шварц, Наталія Лисак, Ірина Тхор, Анна Пісклярова і Тетяна Білоконь.

Але серед тих, хто захистився, не усі є аспірантами, що представили дисертації до закінчення аспірантури. Більшість із них закінчила аспірантуру у попередні роки. Тож, ефективність аспірантури у цьому році у нас склала лише 0,28. І хоча цей наш показник є вищим середнього по міністерству значення майже у півтора рази, на жаль, стосовно до самих себе ми у звітному році попрацювали з аспірантами гірше, адже у навчальному році, що був перед звітним, ми мали значення цього показника 0,46. І я звертаюсь до наукових керівників аспірантів — будь-ласка, попрацюйте ці два місяці, що ще залишились до закінчення аспірантури з аспірантами 3-го року навчання так, щоб до 31 жовтня якомога більшу їх кількість рекомендувати до захисту кандидатських дисертацій. Адже зміг же професор Петро Лежнюк так попрацювати зі своєю аспіранткою Анною Піскляровою, що вона захистила кандидатську дисертацію за 4 місяці до закінчення аспірантури — і це при тому, що па-

ралельно з навчанням в аспірантурі і написанням дисертації вона ще й кожного дня по півдня працювала у приймальні ректора, виконуючи обов'язки помічника ректора.

Тож, тих аспірантів, які під прикриттям наукових керівників три роки «били байдики» і звітували за кожен рік навчання лише статтями, на основі яких не можна написати дисертацію, я хочу попередити, що 31 жовтня, коли закінчиться термін їх навчання в аспірантурі, вони без представлення хоча б 80 % готовності дисертацій не будуть залишені для роботи в університеті ні на якій посаді.

— Ще в кінці попереднього 2006-2007 навчального року Perezatverdzheno на наступний термін дві наші спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських дисертацій в галузях будівництва і електроенергетики.

— Але якщо спецрада в галузі електроенергетики, яку очолює професор Петро Лежнюк, у звітному році нормально запрацювала, то, на жаль, спецрада у галузі будівництва у звітному році не прийняла до захисту жодної кандидатської дисертації. Perezatverdzhena вона була під керівництвом професора Михайла Друкованого, з яким не були продовжені трудові відносини, тож, мені довелося звернутись до ВАКУ з проханням затвердити головою цієї спецради професора Василя Сердюка. Нам пішли назустріч, але Друкований і двоє його друзів, які представляють в спецраді одну із спеціальностей, пов'язану з технологією будівництва, відмовились у ній працювати. Зараз директор інституту будівництва Георгій Ратушняк разом з головою спецради Василем Сердюком шукають їм заміну з інших навчальних закладів. До речі, цей пошук дещо затягнувся, тож я прошу Ратушняка і Сердюка або прискорити його, або я направлю до ВАКУ звернення, щоб вони нам Perezatverdzhili спецраду лише за однією спеціальністю, пов'язаною з будівельними матеріалами, для атестації з якої нам вистачає фахівців і без Друкованого та його друзів.

— Переформатовано і Perezatverdzheno на новий термін і три інші наші спецради.

— Кандидатську в галузі машинобудування, якою керує професор Ростислав Іскович-Лотоцький, та дві докторські — з приладів, якою керує професор Олексій Азаров, та з інформатики, обчислювальної техніки та автоматизації, якою керую я.

Переформатувати усі ці три спецради ми змушені були тому, що змінилась номенклатура наукових спеціальностей, з якої випали по одній спеціальності з кожної нашої спецради, тож,

замість них потрібно було з дозволу ВАКУ ввести нові. І ми їх ввели і дозвіл ВАКУ отримали. У спецраді, якою керує Іскович-Лотоцький, з'явилася нова наукова спеціальність 05.02.02 «Машинознавство», у спецраді, якою керує Азаров, — спеціальність 05.11.17 «Біологічні та медичні прилади і системи», а у спецраді, якою керую я, — спеціальність 05.13.06 «Інформаційні технології». І в кожній спецраді з цих нововведених спеціальностей у звітному році уже були проведені захисти дисертацій. І нині за кількістю спецрад із захисту дисертацій ми у Вінниці посідаємо перше місце серед наукових організацій, а точніше, маємо їх стільки, скільки їх мають усі інші вінницькі університети разом узяті.

— **Борисе Івановичу, поговоримо про такий показник, як обсяги держбюджетної і госпдоговірної тематики та їхнє співвідношення.**

— Загальний обсяг робіт, виконаних науковцями університету у 2007 році у 1,9 разів більше, ніж торік. Якщо поділити суму госпдоговірної фінансування наукових досліджень на суму бюджетного фінансування наукової роботи, то отримаємо коефіцієнт, рівний 1,43, що міністерством сприймається, як дуже добре. І не так уже й багато є університетів, у яких цей коефіцієнт є більшим одиниці.

Найбільші обсяги госпдоговірної тематики у 2007 році до університету принесли доцент Олександр Войцехівський, тандем: професор Юрій Буренніков і доцент Віктор Біліченко та професор Віталій Мокін.

Найбільші обсяги госпдоговірних робіт на 2008 рік мають доцент Олександр Войцехівський та к.т.н Віктор Стейскал. У професора Віталія Мокіна є перспектива добрати до 300 тис. грн.

Кілька слів стосовно премій. Цикл наукових робіт, виконаний під моїм менеджерським керівництвом і науковим керівництвом професора Віталія Мокіна за участю також доцентів Мирослава Боцули і Георгія Горячева та директора Київського науково-дослідного інституту водогосподарських проблем академіка ААНУ Анатолія Яцика, нашим університетом у звітному році висунуто на Державну премію України в галузі науки і техніки. Перший (науковий) тур конкурсу на екологічній секції Державного комітету з премій,

дві третини якої складають представники Національної академії наук України, наша робота уже пройшла і увійшла в число 38 робіт, допущених до другого туру за 19 науковими напрямками — ви бачили цей перелік в газетах «Урядовий кур'єр» та «Голос України». Оскільки з кожного напрямку в другий тур допущено лише по дві роботи, то фактично у нас є лише один конкурент — це колектив, який висунув цикл робіт, присвячених відновленню ландшафту землі на Криворіжжі у місцях розташування вироблених рудних кар'єрів, яку підтримують і мер Кривого Рога, і голова Дніпропетровської обласної ради, котрі є членами Партії регіонів. До речі, голова Дніпропетровської обласної ради ще два роки тому був ректором Криворізького технічного університету, а його син є одним із провідних народних депутатів України у парламентській фракції Партії регіонів.

**Першокурсник Сергій Білошкурський:
«Я пишаюсь, що став студентом ВНТУ!
Хай Муза освіти візьме нас під своє
крило!»**

Як прийнято, другий тур конкурсу (політичний) розпочинається оцінкою тих робіт, що вийшли переможцями першого туру, у Секретаріаті Президента України, і на загальне голосування у Державному комітеті з премій, до складу якого входять понад сто осіб, усі роботи, допущені до другого туру, уже підуть з відповідними рекомендаціями. Сьогодні спрогнозувати ці рекомендації важко — усе залежатиме від того, як складатиметься політична осінь у нашій державі. Загальне голосування буде в кінці жовтня. Але, яким би не був кінцевий результат, участь у такого рівня конкурсі і виграш у першому турі, самі по собі є позитивною подією в житті нашого університету, особливо з огляду на те, що в першому турі вдалося обійти роботу, до складу авторів якої входив і профільний міністр Георгій Філіпчук, що, на жаль, внесло деякі ускладнення в наші з ним дружні стосунки.

— **Проаналізуйте, будь-ласка, показник наукової роботи, пов'язаний з отриманням патентів на винаходи і подачею заявок на них.**

— У звітному навчальному році співробітниками університету різних категорій подано 178 заявок на видачу патентів України, зокрема 92 заявки у співавторстві зі студентами, і уже отримано протягом звітнього року 139 патентів України, зокрема 62 патенти у співавторстві зі студентами. Крім того, зареєстроване авторське право універ-

ситету на 15 службових творів у вигляді комп'ютерних програм, які прирівнюються до патентів. До речі, майже такі ж кількості отриманих патентів і службових творів має і колектив НТУУ «КПІ», але нагадаю вам, що число наукових і науково-педагогічних працівників та студентів в цьому колективі є у 6 разів більшим, ніж у нас. Тож, у відносних одиницях ми у цьому напрямку наукової роботи працюємо ефективніше теж приблизно у 6 разів. Не останню роль, звичайно ж, відіграє і те, що нашим університетом не лише сплачується мито при подачі заявок на винаходи, але і виплачується гонорар автору патенту, чого не роблять в інших університетах.

3-го вересня у Комітеті з питань науки і освіти Верховної Ради України відбулися парламентські слухання стосовно ефективності винахідницької роботи в Україні та захисту інтелектуальної власності. Взяти участь у цих слуханнях і виступити з оцінкою стану справ та пропозиціями щодо підвищення ефективності винахідницької роботи Голова комітету, народний депутат України Володимир Полохало запропонував і мені, оскільки 28 серпня із щойно виданої урядом «Білої книги» довідався, що за відносним показником ефективності винахідницької роботи наш університет посідає 1-е місце в Україні. Я, звичайно ж, погодився виступити. Текст виступу я розмістив на моєму персональному сайті.

— Не менш важливим показником ефективності наукової роботи є кількість опублікованих монографій.

— У звітному році ученими нашого університету опубліковано 31 монографію, що теж є гідним показником, оскільки в університетах, які мають в 5-6 разів більше науковців, за рік публікується не більше 60-70 монографій. Тож, і за цим показником ми у відносних одиницях маємо результат, найкращий по міністерству. І тут спрацьовує те, що в нашому університеті заохочується написання монографій кожним вчорашнім аспірантом і докторантом за матеріалами захищених дисертацій, до того ж вони публікують свої монографії в нашому університетському видавництві безкоштовно, тоді, як в інших університетах за опублікування монографій треба комусь платити — самому чи спонсору. Тож, в інших університетах випускники аспірантури одразу після її закінчення і

Першокурсниця Оксана Цвенько зачитує урочисту обіцянку студентів Вінницького національного технічного університету

захисту дисертації про публікацію монографії можуть лише мріяти. До речі, публікація результатів дисертаційних досліджень у вигляді монографій є ефективним критерієм перевірки наявності в дисертаціях нових результатів і відсутності плагіату, оскільки якщо нових результатів нема, а плагіат є, то особа, що їх допустила, під різними приводами буде уникати написання і опублікування монографії, аби сховати від широкої наукової громадськості ці факти.

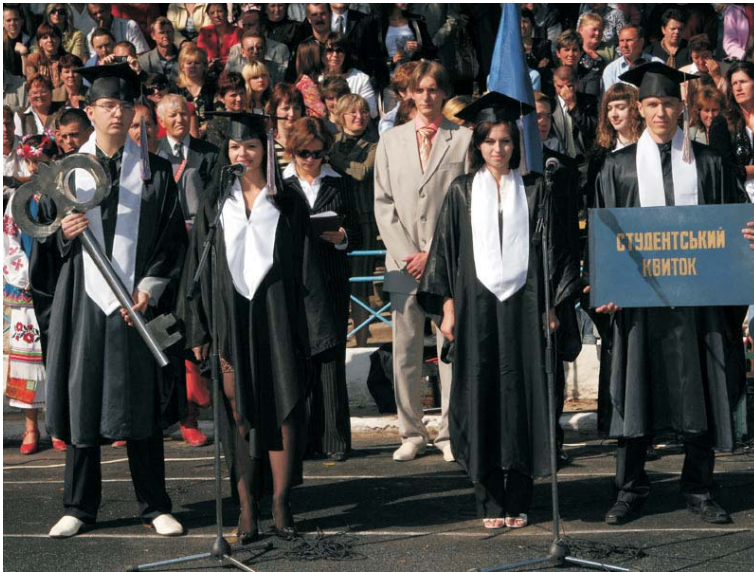
Як правило, ми протягом року проводимо в університеті 5-6 наукових конференцій, запрошуючи на них учених з інших міст і держав. Але звітний рік виявився не досить насиченим конференціями. Їх було проведено лише три в рамках традицій, що склалися: це XXXVII науково-технічна конференція професорсько-викладацького складу, наукових співробітників та студентів університету за участю працівників науково-дослідних організацій та інженерно-технічних працівників підприємств Вінниці і області; це V Міжнародна науково-практична конфе-

ренція «Економічна безпека сучасного підприємництва» і це IX Міжнародна науково-практична конференція «Гуманізм та освіта».

Сподіваюсь, що в навчальному році, який розпочинається ми цей показник знову підніmemo до звичного для нашого університету рівня.

— Протягом звітнього року вчасно виходили чергові числа усіх п'яти наших наукових журналів.

— За кількістю їх найменувань в перерахунку на 100 науково-педагогічних працівників наш університет посідає одне із провідних місць в системі Міністерства освіти і науки України. Більше того, електронних наукових журналів в Україні Вища атестаційна комісія взагалі зареєструвала станом на сьогодні лише десять, і лише наш університетський електронний журнал «Наукові праці Вінницького національного технічного університету» друкується трьома мовами — українською, російською і англійською. Звертаю вашу увагу на те, що для опублікування статті в електронних «Наукових працях ВНТУ» подавати її до редакції потрібно лише в українському та російському варіантах, а англійський текст ре-

На свято завітали кращі з кращих студентів — магістри нашого університету Наталя Кузьміна, Ігор Васильєв, Олена Гіль та Олексій Москвін

дакція готує сама за допомогою завідувача кафедри технічного перекладу Миколи Прадівляного та провідного викладача цієї кафедри Сергія Веремієнка.

— У звітному році наш університет був представлений на трьох міжнародних виставках — Міжнародній спеціалізованій виставці «Енергоспоживання, енергозбереження» (Київ), у Міжнародній виставці «Сучасна освіта в Україні-2008» (Київ) та у Міжнародній виставці винаходів, яка проходила у 2007 році під егідою Міжнародної асоціації винахідників IFIA у столиці Сербії Белграді.

— На виставці з енергозбереження наш університет нагороджено дипломом, на освітянській виставці ми отримали срібну медаль у номінації «Інноватика у вищій освіті», почесне звання «Лідер сучасної освіти» за багаторічну інноваційну педагогічну діяльність з модернізації освіти України та диплом за високі творчі досягнення в удосконаленні змісту навчально-виховного процесу.

А у Белграді вчені нашого університету професори Володимир та Олександр Осадчуки отримали дві золоті медалі за два комплекси винаходів, захищених 28 патентами України, а колектив вчених під керівництвом доцента Сергія Павлова отримав срібну медаль за винахід, захищений патентом, який теж експонувався на цій виставці. Доречно нагадати, що і донині наш університет є єдиним асоційованим членом IFIA від України, і цей почесний обов'язок — представляти Україну на виставках винаходів, які організуються під егідою IFIA в різних містах Європи і Америки, ми несемо з честю з 1994 року.

І треба віддати належне нашому губернато-

рові Олександру Домбровському, який, враховуючи, що професор Володимир Осадчук гарно представив наш університет, Вінниччину і Україну в цілому на виставці винаходів у Белграді, за президентською квотою представив до Дня незалежності у секретаріат президента на присвоєння почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України» саме його. І президент України Віктор Ющенко підписав указ про присвоєння професору Володимирі Осадчуку цього почесного звання.

— І тепер щодо останнього, десятого критерію ефективності наукової роботи — нагороди студентів, отримані на 2-му етапі Всеукраїнської студентської олімпіади та на 2-му етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

— Переможцями і призерами олімпіади стали студенти: Катерина Анохіна, Юрій Баришев, Світлана Богатчук, Сергій Богомоллов, Олександр Дмитришин, Юрій Добранюк, Дмитро Зарезенко, Олена Ельченко, Марина Крещенецька, Микола Магницький, Олексій Москвін, Анастасія Петрова, Юрій Шевчук і Ірина Шевчук.

А переможцями і призерами конкурсу наукових робіт стали студенти: Дмитро Бакалець (двічі), Олег Баранський, Ігор Васильєв, Юрій Добранюк, Вадим Кузьменко, Дмитро Кушнір, Ігор Стратійчук (двічі), Юлія Танасієнко і Петро Хомчук.

Варто вказати на те, що як для університету нашого рівня, то це скромні результати. За цим показником багато інших університетів нас випереджають.

Але особливий наголос я хотів би поставити на іменах трьох наших студентів Дмитра Білоуса, Дмитра Коржика та Андрія Козачука, які під керівництвом доцента Володимира Месюри стали призерами і 2-го туру Міжнародної студентської олімпіади з програмування, регіонального в Україні, який проходив ще у минулому звітному році у Львові, і 3-го туру, регіонального в Європі, який проходив у Бухаресті уже в нинішньому звітному році — в жовтні 2007 року, і увійшли до 50 кращих команд світу у заключному 4-му турі цієї олімпіади, який проходив у канадському місті Банф в університеті Альберти у квітні 2008 року. На старт цієї олімпіади в усьому світі у 1-му турі на початку 2007 року вийшли команди 100 тисяч університетів, тож навіть вихід до 4-го туру, до участі в якому були допущені лише 80 команд, що посіли 1-е та 2-е місця в 3-му турі, то є значним успіхом наших сту-

дентів, який підсилюється ще й тим, що серед цих 80 кращих команд світу вони фінішували далеко не останніми, а були 29-ми, зовсім небагато поступившись тим командам, що увійшли до першої десятки.

До речі, місяць тому мені довелося взяти участь в науковому конгресі міжнародної асоціації інженерів-електриків, який проходив в американському місті Пітсбурзі, час в якому різнився з нашим, як і в канадському Банфі, на 7 годин, і дорога до якого, як і до університету Альберти, триває біля 30 годин з 15 годинами льоту, трьома пересадками в аеропортах і 10-ма годинами проходження різних митних і паспортних процедур у цих аеропортах. І працювати у США та Канаді доводиться у ті години, коли наш мозок звик спати. Тож, після польоту до Пітсбурга і виснажливої боротьби зі сном підчас засідання наукових секцій конгресу я ще більше заповідав наших студентів-програмістів, котрі у таких же умовах боролися за перемогу в університеті Альберти, і показали досить пристойний результат.

Наш президент часто любить дорікати ректорам, що жоден з українських університетів не входить до 500 кращих університетів світу. І навіть не беручи до уваги те, що ці 500 кращих університетів світу фінансуються у 1000 разів краще, ніж наш університет, ми можемо з гордістю констатувати, що за рівнем підготовки програмістів входимо навіть не до 500, а до 50 кращих університетів світу.

За плідну роботу з обдарованою студентською молоддю Міністерством освіти і науки України 1-му проректору з наукової роботи нашого університету професору Володимиру Грабку у звітному році оголошено подяку, доценту Володимиру Майданюку присвоєно звання «Відмінник освіти», а доцента Михайла Розводюка нагороджено Почесною грамотою.

Не останню роль саме цього роду діяльність зіграла і у присвоєнні Президентом держави Віктором Ющенком директору Інституту інформаційних технологій і комп'ютерної інженерії професору Олексію Азарову почесного звання «Заслужений працівник освіти України».

І для довідки — звання «Відмінник освіти» тренеру нашої студентської збірної команди з програмування доценту Володимиру Месюрі було присвоєне двома роками раніше, ще після того, як наша команда вперше вийшла в фінал світової першості з програмування і тоді стала 37-ю.

— Нинішній рік є 29-им з часу, коли у нашому вищому навчальному закладі було розпочато підготовку фахівців для інших країн із числа їхніх громадян. За цей час ми підготували понад 2000 фахівців з вищою освітою для більш, ніж 90 країн світу.

— У звітному році у нас навчалось 236 іноземних студентів з 26-и країн світу, найбільше з Китаю — 59 осіб та Еквадору — 36 осіб. До речі, ще кілька років тому ми з цих країн не мали жодного студента. У цьому ж році у нас з'явився перший студент із Туреччини. Будемо сподіватись, що через кілька років з цієї країни у нас студентів буде не менше, ніж з Китаю та Еквадору.

Про те, що ніяких поблажок іноземним студентам не робимо, свідчить той факт, що протягом року з різних причин відраховано 19 іноземців, причому 10 з підготовчого відділення, виявивши неспроможність їх навчатись в нашому університеті, але, на жаль, і 9 з різних курсів трьох інститутів ІнМЕЕК, ІнТКІ та ІнБТЕГП.

Особливістю навчання іноземців в нашому університеті є те, що усі вони навчаються в україномовних потоках, а тому на підготовчому відділенні основною мовою навчання для них є українська. На жаль, для незалежної України наш приклад скоріш є винятком, аніж правилом.

До нинішнього року ми практикували відпускання іноземних студентів в їхні країни для проходження там на фірмах робочих триместрів. Але до мене надійшла інформація, що не всі вони йдуть працювати, а дехто лише приносить довідки з фірм без відпрацювання на них. Тому з нинішнього року за моєю ініціативою ректорат відмінив проходження іноземними студентами робочих триместрів у своїх країнах і запропонував кафедрам забезпечити іноземцям проходження робочих триместрів за індивідуальними програмами при кафедрах, в яких повинно бути передбачено поряд з ознайомленнями зі спеціальністю й удосконалення знань української мови. Не всім іноземним студентам це сподобалось, дехто з них почав погрожувати переводом до інших університетів і проведенням антиреклами, але я на це ніяк не відреагував, оскільки не вважаю доцільним безперервно збільшувати кількість іноземних студентів, а пропоную зупинитись десь на межі 500 осіб, чого ми досягнемо через кілька років і без нарощення притоку іноземців.

— Наш ВНТУ утримував лідируючі позиції в системі міністерства освіти за участю у виконанні консорціумами університетів проєктів за програмою ТЕМПУС-ТАСІС.

— Таких проєктів ми цього року виконували одразу три: 1) Створення Всеукраїнської мережі регіональних консультаційних проєктів ECTS, 2) Розроблення стратегії міжнародної мобільності студентів в рамках Болонського процесу, 3) Інформаційна безпека та захист даних. Нашими партнерами в консорціумах були університети з Німеччини, Данії, Італії, Іспанії і Португалії. Оскільки два із цих трьох проєктів були у звітному році успішно завершені, то щоб не знижувати ак-

тивності у цьому напрямку міжнародної діяльності, ми подали заявки на участь в конкурсі ще з двома проектами — з трансферу інноваційних технологій з університетами Португалії і Іспанії та зі створення студентських центрів з університетами Англії, Франції і Чехії. Основним ідеологом і організатором нашої участі в усіх проектах програми ТЕМПУС є проректор з міжнародних зв'язків, доцент Віктор Мізерний, але активну участь у звітному році у виконанні проектів взяли проректор Василь Леонтьєв та його заступник Геннадій Лисенко, а також директор ІнМЕЕК Микола Небава, декан ФКСМ Андрій Дудатьєв і завідувач кафедри захисту інформації Володимир Лужецький та завідувач кафедри технічного перекладу Микола Прадівляний.

У рамках програми Європейської комісії ТАСІС колектив наших вчених під керівництвом професора Віталія Мокіна разом з ученими із Росії, Голландії, Болгарії, Молдови, Білорусії і Румунії у звітному році виконав міжнародні проекти з моніторингу екологічної ситуації в басейнах річок Сіверський Донець і Прип'ять і продовжує виконувати проект по басейну річки Дністер.

А колективом науковців нашого університету під керівництвом професора Василя Петрука разом з науковцями Національної академії наук Білорусії були виконані два спільні україно-білоруські проекти з розробки оптичних засобів для діагностики біотканин та гуморальних середовищ.

Виконання міжнародних проектів призвело до того, що нині маємо 4 вчених, яким надано право бути експертами ООН та ЮНЕСКО — це професори Віталій Мокін і Василь Петрук та доценти із команди Віталія Мокіна Мирослав Боцула і Денис Котельников.

Звичайно, звітуючи про міжнародну діяльність не можна ще раз не згадати про золоті медалі, отримані на виставці винаходів у Белграді професорами Володимиром та Олександром Осадчуками, і виграш у Бухаресті зонального півфіналу першості світу з програмування нашою командою студентів-програмістів та зайняття нею достойного місця у числі 50 найкращих команд світу у фіналі цієї першості у канадському університеті Альберти.

Не зайве ще раз нагадати, що Вінницький національний технічний університет продовжував у звітному році залишатись єдиним від України асоційованим членом Всесвітньої асоціації винахідницьких організацій IFIA зі штаб-квартирою в Женеві і одним із не багатьох від України членом Всесвітньої організації університетів. Наш університет продовжував також бути колективним членом Міжнародної академії наук вищої школи із центром у Москві і Міжнародного товариства оптичної техніки SPIE та Всесвітньої асоціації енергоменеджерів, а ок-

ремі професори, наприклад, я та Петро Лежнюк продовжували бути або стали членами Всесвітньої організації інженерів-електриків IEEE.

У звітному році наш університет продовжував підтримувати партнерські стосунки з усіма 24 закордонними університетами, з яким у нас підписані угоди про співробітництво, та встановив партнерські стосунки з відомою німецькою фірмою «Шнайдер-Електрик» та датською фірмою CDM, яка займається розробкою інформаційних технологій. Під зобов'язання використовувати у навчальному процесі їхні нароби німці поставили на кафедрі ЕМСА обладнання власного виробництва для навчальної лабораторії, а данці поставили на кафедрі ІС комп'ютерний клас з комплексом ліцензованих програмних продуктів для реалізації інформаційних технологій їхнього виробництва. Безкоштовне отримання сучасного обладнання від німців, то є заслуга завідувача кафедри ЕМСА, професора Володимира Грабка, а безкоштовне отримання комп'ютерного класу і ліцензованих програмних продуктів від данців, то є заслуга завідувача кафедри ІС, професора Сергія Юхимчука та доцента цієї кафедри Володимира Месюри.

23 науково-педагогічні працівники, аспіранти і студенти нашого університету у звітному році побували в закордонних відрядженнях у США, Сербії, Румунії, Канаді, Польщі, Німеччині, Росії, Іспанії, Італії, Португалії і Данії.

У свою чергу наш університет відвідали 56 іноземних науковців з Анголи, Білорусі, Данії, Німеччини, Польщі, Швеції, Сенегалу, Бельгії, Йорданії, Палестини, Ізраїлю і Канади.

Саме в нашому університеті під час виконання другого етапу «Програми рівних можливостей розвитку ООН «Україна — на шляху до рівності» за підтримки Шведської агенції міжнародного розвитку на базі постійнодіючого освітнього ґендерного центру університету, керівником якого є доцент кафедри філософії Ірина Головащенко, відбувся тренінг на тему «Практика застосування логіко-структурного підходу для розробки та реалізації обласних програм досягнення рівності жінок і чоловіків».

— Виховна робота у нашому університеті завжди на високому рівні.

— Вона в університеті реалізовувалась згідно плану, розробленого проректором Тамарою Буяльською, узгодженим з Радою з виховної роботи і затвердженим Вченою радою університету. Добре працювали заступники деканів з виховної роботи, особливо Володимир Богачук, Олександр Ігнатенко, Галина Лебедєва, Ігор Острий та Наталія Рибко. Ініціативно, вкладаючи душу, працювали зі студентськими групами куратори, особливо Сіверський, Рибачук, Крилик, Кравцов, Цим-

бал, Пішеніна і Семічаснова.

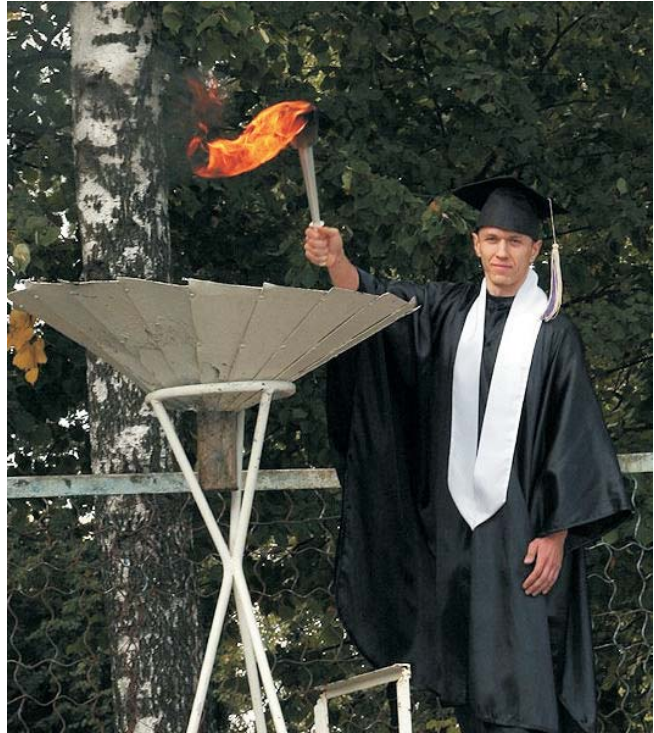
Цьому, звичайно ж, сприяло і те, що робота кураторів об'єктивно оцінювалась і кращі з них отримували за її виконання надбавку до зарплати в розмірі від 15 % до 25 %. Завдяки цьому у нас уже кілька років немає проблем з підбором кураторів — бажаних більше, ніж вакансій, оскільки куратори у нас призначаються лише в академічні групи 1-го курсу. А на курсах, починаючи з 2-го, усі групи уже чудово управляються органами студентського самоврядування, котрі тісно взаємодіють з Радою з виховної роботи, з деканатами і з проректором з виховної роботи та його заступником.

Слід відзначити, що за 16 років роботи проректором з виховної роботи і гуманітарної політики професор Тамара Буяльська зуміла побудувати дуже ефективну, різнопланову і різнобарвну систему виховної роботи в університеті, націлену на створення позитивної аури в колективі. А її ідеологія практичної культурології як не мала аналогів в інших університетах нашої держави, так і не має і донині, хоча спроби сплагіатити мали місце і, мабуть, матимуть і надалі, допоки Тамара Болеславівна і колектив, який вона очолює, не закріпить усе реально зроблене на папері у вигляді методичних і навчальних посібників, атласів і методик. Реалізуючи усе задумане в житті і відволікаючись на виконання функцій проректора з виховної роботи, професор Буяльська не залишала собі часу, аби на папері закріпити зроблене, що з позицій авторства її особистого і власності університету є теж дуже важливим. Розуміючи це, Тамара Болеславівна вирішила, починаючи з 1-го вересня нинішнього року, сконцентрувати свою увагу саме на цьому напрямку, передавши функціональні обов'язки проректора з виховної роботи одному із когорти претендентів. Тому побажаємо їй успіхів на посадах завідувача кафедри культурології, соціології, педагогіки і психології та за сумісництвом на посаді директора Інституту гуманітарно-педагогічних проблем і виховання, які вона продовжуватиме обіймати і надалі.

— **А як ви оцінюєте морально-психологічний клімат у колективі.**

— Він, на мій погляд, нормальний. Суттєвих збурень у цьому напрямку у нас було небагато. Найбільш прикрим є той факт, що викладач кафедри українознавства, політології і права Валентина Довбиш органами правопорядку була затримана після отримання нею від чоловіка студентки хабара, грошові купюри якого були міченими, тож слідство вважає її вину доведеною, і справа передана до суду. Отримавши інформацію від слідчих про охарактеризовані вище небаговидні дії Валентини Довбиш, я через її чо-

ловіка доцента цієї ж кафедри Валерія Довбиша запропонував їй негайно звільнитись за власним бажанням, не чекаючи вироку суду, оскільки не мав я морального права допускати і далі її викладати право студентам. Але Довбиші відмовились. Тож, мені нічого не залишалось, як звільнити Валентину Довбиш за порушення правил внутрішнього розпорядку, які викладачам не доз-

Символічну Чашу знань запалює кращий магістр ВНТУ Ігор Васильєв

воляють проставляти оцінки студентам в заліковій книжці не в дні заліків і іспитів, до того ж в коридорах, без опитування і без присутності другого викладача при цьому, як визначено відповідним наказом ректора.

— **Ще одне збурення в наш колектив внесли вінницькі податківці, які в порушення чинного законодавства і правил здійснення перевірок наклали на наш університет штраф у більш, ніж 13 мільйонів гривень за використання з їх же щорічного дозволу в університетській їдальні паперових касових книг замість електронних касових апаратів.**

— Цей штраф ми опротестували в судовому порядку. У такий спосіб дехто на Вінниччині і за її межами, кому дуже не сподобалося те, що ректор найпотужнішого на Поділлі університету вступив в ряди прихильників Юлії Тимошенко, намагаються змусити мене змінити політичні уподобання. Але не вийде. Завдяки здібностям і знанням начальника юридичного відділу Олени Андрощук, яка нині, на мій погляд, є найкваліфіко-

ванішим юристом у нашому місті, моїм ідеям та безпосередній участі в судових засіданнях проєктора Василя Ковальчука і головного бухгалте-

Майбутнє енергетики України — юне поповнення Інституту ЕЕЕМ

ра Ліани Нечепуренко ми відбили усі атаки шляхом юридично-потужних контратак, з деталями яких ви можете ознайомитись на моєму персональному сайті www.mokin.com.ua. Певен, суддя уже переконалась в незаконності дій податківців. Але засідання суду, який зобов'язаний був у 2-місячний термін розглянути справу і прийняти рішення, продовжуються уже понад 4 місяці, і чергове засідання призначене на 4-е вересня. І те, що суддя не прийняла рішення до цього часу, незважаючи на те, що це її перша справа після призначення суддею у Вінниці, і вийшла уже далеко за терміни розгляду такого роду справ, є свідченням того, що вона не бачить юридичних підстав для прийняття рішення на користь податківців. Але про те, чому вона не поспішає і з прийняттям виправдального для нас рішення, можна лише здогадуватись. Можливо, хтось із поважних людей її просить відтягувати прийняття рішення, розраховуючи на те, що врешті я піду на примирення з податківцями і після отримання виправданого рішення не вимагатиму звільнення з податкових органів тих податківців, які, знаючи, що діють незаконно, безпосередньо брали участь у 10-місячному переслідуванні і мене, і головного бухгалтера Ліани Нечепуренко, і проєктора Василя Ковальчука, та не подаватиму в суд на податкову інспекцію на ті ж таки 13 мільйонів в якості відшкодування за пограні честь, гідність і ділову репутацію ректора та двох його заступників, що відповідають за фінанси і матеріальну базу університету.

— **За оцінками кафедри ЮНЕСКО, яка функціонує в НУТУ «КПІ», у звітному році суттєво зріс імідж і рейтинг нашого університету.**

— За підсумками 2007 року в 200 кращих

університетів України наш університет увійшов на 23 місце, тоді, як Вінницький національний медичний університет посів 30-е, Вінницький державний аграрний університет — 153-е, а Вінницький державний педагогічний університет став 166-м. Ці результати були опубліковані в одному із квітневих чисел щотижневика «Дзеркало тижня». Порівняно з 2006 роком наші показники практично не зросли, але своїми критичними публікаціями в «Дзеркалі тижня» я змусив науковців кафедри ЮНЕСКО відповідальніше ставитись до підрахунків, особливо при переведенні у відносні одиниці. І завдяки цьому, відповідальнішому ставленню наш університет з 179 місця за результатами 2006 року піднявся на 23 місце за результатами 2007 року. Уловлюєте різницю? Це ще один приклад того, що до виконання покладеної роботи кожен на своєму місці зобов'язаний ставитись відповідально. І, на мій погляд, це і повинно бути одним із основних лейтмотивів виховної роботи.

— **Проаналізуйте, будь-ласка, стан матеріально-технічної бази нашого ВНЗ.**

У звітному році планувалось реалізувати три інвестиційні проєкти: по-перше, побудувати разом з інвестором льодовий палац, в якому забезпечити безкоштовне проведення занять з фізкультури для студентів 1-4-го курсів, по-друге, розпочати будівництво на території студмістечка 140-квартирного житлового будинку, в якому працівники університету безкоштовно отримали б 40 квартир, і по-третє, замінити усі орендні відносини з орендарями-продавцями книг і канцтоварів договорами про спільну діяльність.

У повному обсязі ми реалізували лише перший проєкт: льодовий палац. Нині ВНТУ єдиний університет в Україні, який має такий льодовий манеж, і єдиний в Україні забезпечив своїм студентам безкоштовні заняття з конькобіжного спорту на уроках фізкультури у прекрасних льодових умовах.

Щодо будівництва житлового будинку, то довелось нам від реалізації цього проєкту відмовитись під тиском органів студентського самоврядування та результатів опитування студентів, що проживають в гуртожитках навколо місця забудови. 80 % опитуваних студентів висловились за збереження майданчика на території студмістечка для того, щоб на ній в перспективі можна було побудувати ще один гуртожиток.

Відносно забезпечення працівників університету житлом хотів би повідомити шановному товариству таке: за 19 років роботи на посаді ректора я забезпечив лише новими квартирами

**Доктор технічних наук,
професор Володимир ОСАДЧУК
і його авторські свідоцтва
й патенти на винаходи**

**За значний особистий внесок
у соціально-економічний, культур-
ний розвиток Української держави,
вагомі трудові досягнення
та з нагоди 17-ї річниці
незалежності України
Указом президента
присвоєно почесне звання
ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ НАУКИ І ТЕХНІКИ
УКРАЇНИ**

**завідувачу кафедри електроніки
нашого Вінницького національного
технічного університету,
доктору технічних наук, професору
Володимиру Степановичу
ОСАДЧУКУ.**

200 сімей, а з врахуванням переселень — понад 250 сімей. Щоб зорієнтуватись вам — багато це чи мало, я наведу ще й таку інформацію — друге місце після мене серед ректорів України за цим показником посідає ректор Донецького національного технічного університету професор Мінаєв — він за такий же термін ректорства забезпечив квартирами 150 сімей, а ось третє місце ділять одразу кілька ректорів, які надали своїм працівникам за приблизно такий же час ректорства близько 50 квартир.

У мене термін ректорства завершується у 2010 році. На ці два роки я вирішив взяти тайм-аут з будівництва житла, адже і так я його уже побудував набагато більше, ніж усі інші вінницькі ректори разом узяті. Але після 2010 року я знову розпочну будувати житло — або в статусі ректора, якщо і у мене і у вас буде ще бажання бачити мене на цій посаді, або в статусі голови Наглядової ради університету, якщо університету доцільно буде уже мати набагато молодшого за віком ректора. А площадку для будівництва наступного житлового будинку я знайду і без ущемлення інтересів студентів, тобто за межами студентського містечка.

Після детального вивчення чинного законодавства, на жаль, ми дійшли висновку, що не можемо собі дозволити підписувати договори про спільну діяльність з підприємствами, які чимось торгують, оскільки втратимо статус неприбуткової організації, тож, довелось повернутись до схеми орендних відносин з продавцями книг і канцтоварів. Але цей пункт плану усе-таки можна вважати виконаним, оскільки льодовий

палац ми побудували саме на умовах договору про спільну діяльність. І саме можливість безкоштовного використання льодового палацу на заняттях з фізкультури дозволила нам уникнути втрати статусу неприбуткової організації у цьому випадку.

У звітному році ми придбали 112 нових комп'ютерів найсучаснішої конфігурації та 11 комп'ютерних проекторів, що дозволило забезпечити проекторами кожен інститут університету та розпочати фронтальне оновлення комп'ютерного парку інститутських комп'ютерних центрів. Комп'ютери ж інститутських центрів, які ми міняємо на сучасніші, котрі самі по собі теж не є аж надто застарілими, оскільки належать до класу «Пентіумів» і «Селеронів», ми поступово передаємо на кафедри та в інші підрозділи університету, щоб уже протягом наступного навчального року усі кафедри та структурні підрозділи університету приєднати до загальноуніверситетської комп'ютерної мережі, що дозволить суттєво скоротити загальний внутрішньоуніверситетський паперовий документообіг.

Дуже плідно попрацював на зміцнення матеріальної бази університету колектив Інституту інтеграції навчання з виробництвом, який очолює доцент Віктор Мізерний. Наприклад, в його навчально-виробничому центрі з виготовлення та дослідження властивостей тротуарної плитки, яким керує доцент Олександр Тарануха, протягом звітного року було виготовлено 1800 кв. метрів тротуарної плитки та 700 погонних метрів бордюрів і укладено 1600 кв. метрів в пішохідні доріжки на території університету. А в навчально-виробничому

центрі «Спеціальні технології» цього інституту, яким керує доцент Володимир Івацько і де вивчаються властивості пластику, металопластику та виробів з них, у співдружності з Центром зварювання кафедри технології підвищення зносостійкості, яким керує професор Валерій Савуляк, виготовлено і встановлено в корпусах університету 70 метало-пластикових вікон, 50 парт, на яких студентам неможливо здійснити «наскальні надписи», 40 комп'ютерних столів та модернізовано до рівня несприйнятливості «наскальних надписів» 100 парт загального аудиторного фонду. І усе це обійшлося університету вдвічі дешевше, ніж якби ми купляли ці парти і столи та вікна у інших виробників. Йдучи цим шляхом, ми протягом кількох років укладемо тротуарною плиткою усю ту територію університету, яка нині покрита асфальтом, який з кожним роком усе більше тріскається, замінимо на метало-пластикові вікна в усіх корпусах і модернізуємо за «антинаскальними» технологіями парти в усіх аудиторіях університету.

Силами студентських бригад інституту інтеграції у звітному році виконано різного роду ремонтних робіт на 28 об'єктах.

А працівники АГЧ під керівництвом проректора Василя Ковальчука здійснили ремонтні роботи в корпусах та гуртожитках університету на площі близько 3 тисяч квадратних метрів, замінили на пластикові 553 метри зношених труб, виконали електротехнічні ремонтні роботи. Слід відзначити, що головний електрик Олександр Нікітін та інженер-електрик Анатолій Львов залучають до виконання електротехнічних ремонтних робіт виключно лише студентів.

Але довелось нам у звітному році залучати до ремонтних робіт і сторонні організації. Ними було здійснено капітальний ремонт сантехнічних систем у корпусі № 2 та ремонт системи вентиляції в гуртожитку № 2 та складу хімічних препаратів і прекурсорів.

— Стосовно структурних змін університету.

— З питань поліпшення структури я відзначу лише те, що у звітному році ми поділили кафедру хімії та екологічної безпеки на кафедру хімії і хімічної технології та кафедру екології і екологічної безпеки, і одночасно об'єднали в одну кафедру культурології, соціології, педагогіки і психології кафедру культурології, мистецтвознавства і дизайну та кафедру педагогіки, психології і соціології. Виділення кафедри хімії і хімічної технології ми здійснили під доктора хімічних наук, професора Анатолія Ранського, який перейшов працювати до нас з Дніпропетровського національного університету, а приєднання кафедри ППС до кафедри КМД ми здійснили тому, що на кафедрі ППС навантаження стало менше, ніж потрібно для 5 ставок, що є мінімальною кількістю

за міністерськими нормами.

Новий навчальний рік ми розпочинаємо лише з двома кадровими питаннями — хто стане проректором з виховної роботи та гуманітарної політики і хто стане завідувачем кафедри фізики? Але ці питання не із складних, оскільки достойних претендентів на заміщення вказаних посад ми маємо.

— Нині актуально — переведення на бюджет студентів-контрактників, батьки яких проживають в зоні стихійного лиха.

— Як вам відомо, 6-го серпня Кабінет Міністрів України видав Розпорядження № 1059-р «Про соціальний захист студентів з числа членів сімей, які постраждали від стихійного лиха», згідно з яким усі студенти-контрактники із сімей, які проживають в зоні стихійного лиха, повинні бути з 1-го вересня 2008 року переведені на бюджетні місця і звільнені від сплати за навчання.

Як на мій погляд, то треба було б не переводити студентів-контрактників на бюджетні місця, а виділити державну допомогу сім'ям, у яких діти навчаються за контрактом, для оплати цих контрактів. Адже багато хто з них навчається у приватних вищих навчальних закладах, які за своїм статусом не можуть мати бюджетних місць і не підпорядковані Міністерству освіти і науки, тож розповсюдити дію цього розпорядження на них міністерство не має ніяких юридичних підстав.

Ще один нюанс — студентами-контрактниками державних вищих навчальних закладів у Львові, Івано-Франківську, Тернополі, Ужгороді, Чернівцях, Могилеві-Подільському є у першу чергу жителі саме з навколишніх постраждалих регіонів, тож, цим урядовим розпорядженням ці ВНЗ фактично переводяться в розряд організацій, яким стихія завдала великої додаткової шкоди, оскільки вони втрачуть спеціальні фонди, які створюються з коштів, що вносяться студентами-контрактниками і які сьогодні є основним джерелом забезпечення нормального функціонування державних ВНЗ. Тож, боюсь, політична сила Юлії Тимошенко від цього урядового розпорядження більше втратить голосів підтримки, ніж отримає.

Почувши по телебаченню заяву від Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко про те, що Кабмін прийме таке розпорядження стосовно студентів-контрактників, я, як її радник на громадських засадах, хотів надіслати в Кабмін попередження про ті економічні і політичні небезпеки, які може принести це розпорядження, але не встиг — воно було постановлене одразу ж після цієї заяви. А надсилати до Кабміну думки з цього приводу уже після оприлюднення розпорядження ніякого сенсу не було — це викликало б лише роздратування.

Многая літа!

**За вагомий особистий внесок
в розвиток вищої освіти України
і з нагоди власного піввікового ювілею
проректор з міжнародних зв'язків
Вінницького національного
технічного університету,
директор Інституту інтеграції навчання
з виробництвом, завідувач кафедри ІНВ,
кандидат технічних наук, доцент
Віктор Миколайович Мізерний
нагороджений
Міністерством освіти і науки України
ВІДЗНАКОЮ
«ВІДМІННИК ОСВІТИ УКРАЇНИ»**

Що стосується нашого університету, то це розпорядження на наші фінанси суттєво не вплине, оскільки із районів стихійного лиха ми на усіх курсах усіх спеціальностей маємо за контрактом 157 студентів стаціонару та 35 студентів заочної форми навчання, які складають біля 4 % від загальної кількості студентів-контрактників. Тож, і спецфонд нашого університету після виконання розпорядження скоротиться лише на 4 %, що цілком терпимо.

— **Борисе Івановичу, традиційне останнє запитання вересневого інтерв'ю — Ваші особисті здобутки за минулий навчальний рік як науковця, педагога, журналіста і політика.**

— Як науковець я в першу чергу поставив би собі в заслугу створення у звітному році абсолютно нового підходу і нового класу математичних моделей для моделювання процесів у вітрових електростанціях з вертикальною віссю обертання вітрового колеса, опублікованих в двох наукових статтях в електронному журналі «Наукові праці Вінницького національного технічного університету».

Є сенс згадати і про участь у липні у науковому конгресі Міжнародної організації інженерів-електриків ІЕЕЕ, що проходив в американському місті Пітсбурзі, де я виступив з науковою доповіддю, присвяченою створенню повітряних акумулюючих електростанцій з двома ізольованими від атмосфери повітресховищами, з'єднаними між собою двома повітропроводами, в одному із яких встановлено компресорну станцію, а в другому детандерно-генераторний агрегат. Для американців ця ідея виявилась новою і абсолютно несподіваною, оскільки вони досліджують і будують понині ПАЕС лише з одним повітресховищем,

наповнюючи навколишній простір свистом повітря, яке випускається з повітресховища через вітрове колесо безпосередньо в атмосферу.

До речі, від України в програмі цього конгресу було представлено і зроблено лише дві наукові доповіді — одна, яку зробив я від імені і моїх співавторів кандидатів наук Олександра Мокіна та Марка Чепурного, а друга, яку зробила аспірантка і одночасно помічник ректора Анна Пісклярова від імені і співавторів її — наукового керівника доктора наук Петра Лежнюка та кандидата наук Світлани Бевз, яка теж є ученицею Петра Лежнюка. До речі, Анна Пісклярова, яка вільно володіє англійською мовою, зокрема і професійною, не лише виступила у Пітсбурзі сама, але і мені допомагала відповідати на запитання американців, які мені з моїми лише нещодавно набутими паростками англійської на слух було сприймати дуже важко, хоча саму доповідь виголошувати за комп'ютерною презентацією, яку для мене завчасно підготував Олександр Мокін, було нескладно.

Як науковий керівник дисертаційних досліджень Володимира Богачука, Олександра Мокіна та Юлії Мокіної і редактор текстів монографій, написаних ними за результатами захисту цих досліджень, я по праву є співавтором трьох наукових монографій, які побачили світ у звітному році — монографії «Методи та засоби вимірювального контролю вологості порошкоподібних матеріалів», монографії «Ідентифікація параметрів моделей та оптимізація режимів системи електропривода трамвая з тяговими електродвигунами постійного струму» та монографії «Математичні моделі в системах управління ефективністю діяльності професорсько-викладацько-

го складу вищих навчальних закладів».

До наукової діяльності можна віднести і мою роботу з керівництва дисертаційними дослідженнями 5 аспірантів, з рецензування статей і наукового редагування наших основних університетських наукових журналів «Вісник Вінницького політехнічного інституту» та «Наукові праці Вінницького національного технічного університету», а також з керівництва роботою спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій за трьома науковими спеціальностями.

Як педагог, я можу звітувати за минулий навчальний рік, по-перше, тим, що читав для студентів усіх спеціальностей магістерського потоку наукового напрямку авторський курс «Математичні методи ідентифікації та оптимізації процесів в динамічних системах», та тим, що, як дійсний член Академії педагогічних наук України та член її президії, брав активну участь в роботі відділення педагогіки і психології вищої школи академії та в роботі президії.

Як член Національної спілки журналістів України я ставлю собі в заслугу у звітному році лише три речі — по-перше, це публікацію книжки «Вибірковий і, звичайно ж, тенденційний літопис, або я так думаю», яка стала 10-ю в моїй історико-публіцистичній серії, по-друге, це завершення роботи над основною частиною 11-ї книжки із цієї ж серії, яка називатиметься «Продовження вибіркового літопису, або напередодні та після дострокових виборів», і, по-третє, наповнення протягом року у темпі процесів свіжими матеріалами сторінок мого персонального сайту www.mokin.com.ua, читаючи які можна було відслідковувати усі процеси, що протікали або в нашому університеті, або в організаціях, дотичних до нашого університету.

Як політик, нагадаю вам про те, що під № 207 у виборчому списку БЮТ я брав участь в дострокових парламентських виборах, що відбулися на початку звітнього навчального року, а також про те, що за ініціативою Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко останні півроку я працюю також радником Прем'єр-міністра на громадських засадах. І уже як радник прем'єр-міністра я разом з головою парламентського комітету з питань науки і освіти Володимиром Полохалом організував у Вінниці обговорення ректорами університетів Вінниччини та двох сусідніх областей проекту закону про зміни до закону України про вищу освіту, до статей якого вніс понад 40 поправок. Як радник прем'єр-міністра я виступав також в обговоренні цього закону підчас його слухань у профільному парламентському комітеті. У цьому ж статусі я виступав і на відкритому засіданні Вищої атестаційної комісії України, на якому в присутності

понад 200 голів спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій, відбулося обговорення проекту закону про атестацію наукових кадрів вищої кваліфікації, запропонованого президією ВАК України.

23 лютого в День захисника Батьківщини я вступив у ряди партії «Батьківщина», аби підтримувати Юлію Тимошенко незалежно від того, буде вона при владі чи в опозиції, і щоб дати зрозуміти усім іншим політичним силам, що вони можуть розраховувати на мою підтримку лише тоді, коли будуть союзниками партії, до якої я вступив.

Оскільки і міністр освіти і науки України, і президент Академії педагогічних наук України висловили мені подяки — цитую: «за плідну організаторську роботу в інноваційному розвитку освіти України», то я особисто вважаю свою роботу у звітному році задовільною, особливо на фоні того, що в деяких університетах у звітному році в зв'язку з непередуманим використанням коштів спеціального фонду допущена навіть заборгованість із зарплати.

І останнє — не маючи можливості порадитись з членами ректорату і Вченої ради, через їхнє перебування у відпустках під час стихійного лиха на заході України, в зону якого потрапив і Могилів-Подільський, я взяв на себе одноосібну відповідальність і виділив житлову секцію в студентському гуртожитку № 1 жителя Могилева-Подільського 73-річній пенсіонерці Клавдії Лудан, будинок якої опинився в брудній воді по дах під час повені і став непридатним для проживання. Для догляду за пенсіонеркою я дозволив поселити до неї в секцію і її онука Сергія, який є студентом нашого університету.

Крім того, я перерахував у фонд допомоги постраждалим місячну стипендію академіка і щодня по 5 разів протягом місяця набирив телефон 8 900 300 10 90, перераховуючи з мобільного по 50 гривень у мобільний фонд допомоги тим, хто постраждав від стихійного лиха. Закликаю і вас, шановні колеги, скористатись цією, як на мій погляд, найпростішою технологією перерахування коштів постраждалим. Закликаю також тих із вас, хто не в боргах і у кого не розписані витрати на дітей та ліки до останньої гривні, перерахувати у фонд допомоги постраждалим від стихійного лиха одноденний заробіток, подавши заяву відповідного змісту в бухгалтерію університету, як це уже зробив я.

Завершуючи це розлоге інтерв'ю, хочу по-здоровити університетський колектив з початком нового навчального року — нехай він принесе нам нові ідеї, стабільність у здоров'ї і навколишньому середовищі та радість звершень і буде наповненим позитивними подіями значно більше, ніж негативними.

ЗУСТРІЧ З ПРЕЗИДЕНТОМ

У вівторок 16 вересня 2008 року в київському палаці «Український дім» об 11-й годині ранку повинна була розпочатись зустріч Президента України Віктора Ющенка з главами обласних державних адміністрацій, керівниками обласних управлінь освіти, керівниками національної та галузевих академій наук і ректорами вищих навчальних закладів України на Всеукраїнській нараді «Рівний доступ до вищої освіти», на яку було запрошено і мене факсом, що надійшов до університету у понеділок о 12-й годині.

Як правило, міністерство запрошення на наради надсилає, як мінімум, за три дні, а то і за тиждень. Тож, нинішнє запрошення на зустріч з президентом менше, ніж за добу, до того ж факсом, свідчить про те, що ця зустріч не планувалась заздалегідь, а про її проведення президентом було прийнято рішення лише вчора.

Ці нотатки я кладу на екран свого ноутбука безпосередньо на зустрічі, тобто, веду їх у формі репортажу з місця події в темпі процесу.

На годиннику 11 годин 15 хвилин – концертний зал «Українського дому», що вміщує 500 осіб, уже заповнений процентів на дев'яносто, але президента ще немає.

Сидимо, вивчаємо матеріали, які нам роздали при реєстрації. Із цих матеріалів видно, що Україна має 236 ВНЗ III-IV рівнів акредитації державної та комунальної форм власності і 115 приватної, серед яких у держави є 150 університетів, 48 академій та 44 інститути, а приватні підприємці мають у своїй власності 42 університети, 9 академій і 80 інститутів. Цифри трошки не стикуються, але я їх сам приводити у відповідність не маю права, оскільки цитую офіційні документи. Крім того, Україна має 466 ВНЗ I-II рівнів акредитації (коледжі, технікуми, училища) державної форми власності та 87 приватної. Тож, сумарно в Україні є 904 ВНЗ I-IV рівнів акредитації.

Із зведеного державного бюджету на 2008 рік на освіту виділено 38,8 млрд грн., із яких 11,6 млрд грн. складає фінансування вищої освіти, але слід зазначити, що у цих показниках враховані і власні надходження навчальних закладів, які вони мають за рахунок надання платних послуг.

Сумарно в усіх ВНЗ III-IV рівнів акредитації серед викладачів є 7 % докторів наук і стільки ж процентів професорів, а також 28 % кандидатів наук та 22 % доцентів. До речі, у нашому університеті на сьогоднішній день ці показники є такими: доктори наук – 8,92 %, професори – 8,39 %, кандидати наук – 52 %, доценти – 38,8 %. Тобто, в нашому університеті на 1,92 % більше докторів наук, аніж в середньому по Україні, на 1,39 % більше професорів, ніж в середньому по Україні та на 24 % більше кандидатів наук і на 16,8% більше доцентів.

Об 11 годині 25 хвилин в зал заходить Президент України Віктор Ющенко в супроводі віце-прем'єра Івана Васюника та міністра освіти і науки Івана Ва-

карчука. Усі встають, лунають аплодисменти, половина залу не аплодує.

Віктор Ющенко одразу ж починає свій виступ під девізом «Якість освіти – національний пріоритет». Він повідомляє, що в результаті сьогоднішнього обговорення буде видано президентський указ, проект якого уже є, але він може бути доповнений цікавими пропозиціями, які пролунають підчас обговорення.

Президент наголосив на тому, що в Україні є лише один напрямок розвитку – до Європи, до набуття членства у Європейському Союзі. А щоб інтегруватись в ЄС потрібно інтегруватись у першу чергу в освітній галузі. Тож, усі параметри Болонського процесу до 2010 року в Україні необхідно досягти. Навіть президент приклади і інших напрямів інтеграції. На його думку, варто так побудувати навчальний процес, щоб наші фахівці були конкурентоспроможними у Європі. Потрібно відмовитись від підготовки спеціалістів за спеціальностями, які нікому не потрібні. Оскільки освіта є національним пріоритетом, то держава фактично подвоює обсяги фінансування освіти щороку, витрачаючи на це 6% ВВП. Піднято статус викладача вищої школи завдяки впровадженню єдиної тарифної сітки, яка чітко диференціює заробіток за рівнями кваліфікації і дозволяє щороку його підвищувати.

На думку президента, зовнішнє тестування – це найвище досягнення в реформуванні освіти, націлене на рівний доступ до вищої освіти усім дітям та на боротьбу з корупцією. Сприймалось це складно, і по-сьогодні є негативні коментарі. Але спасибі ректорам, які перебороли в собі старі стереотипи і виконали свої обов'язки чесно. Тим ректорам, які не підкорились встановленим правилам, міністерство зобов'язане дати належну оцінку і прийняти стосовно них відповідні рішення.

Президент вважає, що саме завдяки реформі вступу у цьому році до ВНЗ вступили 2,5 % інвалідів 1-ї і 2-ї груп та 1,6 % дітей-сиріт, що відповідає європейським стандартам, де дітям важкої долі приділяється особлива увага. За це ректорам особлива подяка. Президент попросив також звернути увагу на дітей із багатодітних сімей.

Не розкриваючи конкретно, Віктор Ющенко згадав і про недоліки, які мали місце при впровадженні тестування. Згадав і про те, що чотири ректори, які допустили порушення встановлених правил прийому, отримали догани. Він зобов'язав міністра при підготовці до тестування у наступному році усунути усі ті недоліки, що мали місце підчас проведення тестування цього року.

Сьогодні в Європі широко розповсюджена система обміну студентами між університетами – кожен 4-й студент там протягом реалізації програми підготовки навчається як мінімум у двох університетах. Треба і нам до цього йти.

Особливий акцент надав Віктор Ющенко навчанню українською мовою. Без рідної мови не може бути

ідентифікації нації. Це норма Конституції України. Це обов'язок ректорів. Це фактор патріотичного виховання.

Потім президент охарактеризував стан науки у вищих навчальних закладах і звернув увагу на те, що у 50 % університетів науки немає. Потрібно розвивати наукові дослідження, без цього не може бути якісної підготовки спеціалістів.

На жаль, не всі студенти, які потребують гуртожитку, мають можливість його отримати (серед малозабезпечених відзначив і Вінницьку область). В якості коментаря я нагадаю, що в нашому університеті місцем у гуртожитку забезпечені усі бажаючі, за винятком тих, які були виселені з гуртожитків за порушення правил проживання в них.

На думку президента, потребує серйозних змін мережа ВНЗ, яка налічує їх аж 904. Але в європейському розумінні ми їх маємо в околі 500. Розвинені європейські країни їх мають набагато менше з набагато більшою кількістю студентів. У нас в середньому 6000 студентів в університеті, в європейських країнах студентів в університеті є в середньому 30000. Міністерству слід зайнятись реформами у цьому напрямку. Потрібно відмовитись від галузевого розкиду ВНЗ – такого немає в розвинених країнах. І питання автономії ВНЗ може розглядатись лише в контексті їх укрупнення і оптимізації.

Президент звернувся до ректорів з вимогою побороти корупцію підчас екзаменаційних сесій. Ті ректори, які не будуть ефективно боротись з корупцією, повинні бути заміненими на людей, здатних побороти корупцію.

На цьому Віктор Ющенко завершив своє вступне слово і надав слово міністру Івану Вакарчуку. Годинник показав 12 годин 30 хвилин.

Міністр почав свою доповідь з тестової технології вступу до ВНЗ. Наголосив, що цю технологію підтримують 72% населення. Це найбільш суттєва реформа в освітній галузі. Далі Іван Вакарчук навіс чисельні характеристики усього процесу тестування. Далі міністр, не називаючи прізвищ, піддав критиці тих осіб, які продовжують вишукувати недоліки в тестовій технології. Недоліки будуть усунуті. Є проект нових правил, який проходить експертизу в міністерстві юстиції, в якому враховані недоліки.

Потім міністр перейшов до питання оптимізації мережі ВНЗ. Звернув увагу на величезну кількість відокремлених підрозділів ВНЗ, число яких уже перевищило за 1000, в яких не може бути забезпечена якість освіти в принципі.

Закликав Іван Вакарчук до розуміння кроків міністерства в напрямку передачі ВНЗ з галузевого підпорядкування до Міністерства освіти і науки. А далі він у своїй доповіді звернув увагу на наступне.

Треба підвищити вимоги до написання підручників і навчальних посібників, а без їх наявності не слід розглядати питання про присвоєння викладачам ВНЗ вчених звань.

Активне використання української мови в навчальному процесі – це вимога часу.

Потрібно повернутись обличчям і в школах, і у ВНЗ до математичних і природничих наук, оскільки гуманітаризація боляче вдарила по їх вивченню. А без знання математики і природничих наук неможли-

во підготувати якісного спеціаліста.

Університетом не можна називатись, якщо в ньому немає серйозних наукових досліджень. А про яку науку можна говорити в карликових університетах на карликових кафедрах?

Потрібно активізувати підтримку наукових досліджень, що проводяться молодими вченими та обдарованою студентською молоддю, потрібно насичувати провідні університети сучасним науковим обладнанням.

Міністерством розроблено і направлено для погодження новий варіант закону про зміни до закону про вищу освіту. По перерахованим міністром основним характеристикам я зрозумів, що нічого з того, що пропонував до цього закону я, до нього включено не було.

Завершив міністр свій виступ о 12 годині 52 хвилини висловленням подяки усім ректорам та зверненням до президента, щоб той одразу ж підписав закон про зміни до закону про вищу освіту, як тільки цей закон буде прийнятий Верховною Радою України.

Далі слово було надане ректору Одеського національного політехнічного університету, професору Малахову. Він розкритикував методики визначення рейтингів ВНЗ і, підтримавши тестову технологію вступу до ВНЗ, закликав вжити заходів щодо усунення недоліків тестування, які мали місце в цьому році. Він висловився проти ліквідації окремого конкурсу для учнів системи довузівської підготовки, він також висловився проти повного ігнорування золотих медалей і перемог на олімпіадах.

Завершив виступ ректор Малахов запрошенням усіх на святкування 90-річчя очолюваного ним університету, яке відбудеться через два дні.

Далі виступив голова Львівської обласної державної адміністрації Кміть. Він закликав наладити зв'язок ВНЗ з бізнесом і запропонував більшість коштів, які виділяються на вищу освіту, віддати десятку провідних університетів, потенційно здатних увійти в 200 кращих університетів світу. Похвалив Львівський університет імені Івана Франка, який до призначення на посаду міністра очолював Іван Вакарчук.

Потім слово було надане голові Комітету виборців України Попову.

Він похвалив систему незалежного зовнішнього тестування і працівників Центру оцінювання якості. Звернув увагу на відмінність алгоритмів тестування в регіональних центрах. Підтримав введення зовнішнього незалежного тестування в закон про вищу освіту. Висловився проти пропозицій, сформульованих ректором ОНПУ Малаховим стосовно довузівської підготовки і золотих медалістів.

Далі було надане слово ректору Національного транспортного університету, професору Дмитриченку. Він почав з підтримки тестових технологій незалежного оцінювання і похвалив міністру та ректорам, які впровадили цю технологію в життя. Звернув увагу на те, що молоді люди, які бажали отримати заочну освіту, виявились малопоінформованими про нові умови вступу до ВНЗ. Запропонував подумати, як це виправити в наступному році. Завершив виступ подякою президенту за увагу до вищої освіти.

«ВІЦЕ-МІС ВНТУ-2008» – «МІС НАУКА-2008»!

Напередодні студентського навчального новоріччя завершився наш уже традиційний університетський конкурс «Міс Наука». На урочистостях з нагоди посвяти першоккурсників у студенти ректор ВНТУ Борис Мокін оголосив переможницю. Саме з ініціативи ректора у нашому ВНЗ торік започатковано цей новий конкурс. І гроші для нагородження переможниць він надає власні.

Окрім прізв переможниці отримують право паралельно з навчанням в аспірантурі чи магістратурі виконувати обов'язки помічника ректора. За престижний титул у фіналі змагались 12 юних інтелектуалок. Це вдвічі більше, аніж торік. І конкурсна боротьба видалась значно напруженою: усі претендентки, які дістались третього туру, перемігши в перших двох, йшли практично рівно. Тому журі визначитись було дуже не просто.

До участі в конкурсі були допущені усі студентки, які цього року після закінчення бакалаврської підготовки зараховані на навчання в магістратурі наукового напрямку. Компетентна комісія Інституту магістратури, аспірантури і докторантури, аналізуючи науковий доробок претенденток і заслуги кожної перед університетом, рекомендувала до участі у фіналі:

**Ірину Микитюк,
Ірину Єфімову,
Олену Любенко,
Ганну Івчук,
Ніну Казимирову,
Марію Юхимчук,
Тетяну Ярошенко,
Інну Ксенчину,
Юлію Тарахтій,
Тетяну Кубу,
Тетяну Філіпович,
Аліну Остапенко.**

Тож, інтрига була неабиякою — до миті оголошення переможниці кому ж дістався титул «Міс Наука-2008» ніхто й не здогадувався.

Ректор, привітавши фіналісток і вручивши їм грамоти, повідомив — титул «Віце-Міс Наука-2008» здобула Аліна Остапенко, магістрантка наукового напрямку з інформаційної безпеки;

а володаркою найвищого і найбажанішого звання «Міс Наука-2008» стала Тетяна Ярошенко, студентка магістратури наукового напрямку з інженерної механіки.

**«Міс Наука-2008» —
«Віце-Міс ВНТУ-2008»
Тетяна Ярошенко**

До речі, цієї весни Таня перемогла в університетському конкурсі дівочої краси і досконалості, отримавши титул «Віце-Міс ВНТУ-2008». Тепер до її перемог приєдналась ще одна, така ж значуща.

«Міс Наука-2008» Таня Ярошенко з 1 вересня приступила до виконання обов'язків помічника ректора, змінивши на цій посаді Анну Пісклярову, яка в червні успішно захистила кандидатську дисертацію і з початком нового навчального року перейшла на викладацьку роботу. Переможниця нинішнього конкурсу впродовж двох років допомагатиме чільному керівникові ВНЗ розв'язувати важливі питання життя університету. Вникнути в роботу їй допоможе «Міс Наука-2007» Олена Гіль, студентка магістратури наукового напрямку в галузі менеджменту, яка уже рік працює на посаді помічника ректора.

«Віце-Міс Наука-2008» Аліна Остапенко перебуватиме у резерві на посаду помічника ректора.

Останнім виступив ректор педагогічного університету із Переяслава-Хмельницького, професор Коцур. Він подякував президенту за увагу до історичної пам'яті нашого народу. Висловив пропозицію про виділення додаткових коштів на фінансування реформування вищої освіти за Болонськими принципами. Запропонував узгодити переліки спеціальностей в Україні з тими, що мають місце в європейських країнах. Завершив виступ похвалою незалежному зовнішньому тестуванню, але запропонував тести вдосконалити.

У заключному слові Президент України Віктор Ющенко висловив думку, що треба частіше зустрічатись і виробляти спільний підхід до складних освітніх процесів. Ректори — це еліта нації, від позиції яких залежить поведінка багатьох людей, особливо батьків студентів. Місія ректорів їх виховати патріотами України. Президент запропонував міністру створити групу із найбільш прогресивних ректорів, яка напрацювала б план реформування вищої освіти на найближчі один-два роки. І він згоден зустрічатись з цією групою в робочому порядку частіше, аби виробити спільний підхід до реформ. Президент закликав ректорів не примикати ні до якої політичної платформи, аби зберігати право на власну думку і побажав плідної роботи на благо України.

Слухаючи заключні слова президента, я згадав, що такою ж пропозицією закінчувався виступ перед ректорами Віктора Ющенка і на тій зустрічі, що відбулася два роки тому, яка так реалізованою і не була.

Завершилась нарада о 13 годині 45 хвилин. Завершилась вона похмуро, оскільки президент за більше ніж дві години спілкування з ректорами жодного разу не посміхнувся. І мені, наприклад, незрозуміло, за що платять його іміджмейкером.

**Борис МОКІН,
ректор ВНТУ,
доктор технічних наук,
академік АПНУ,
Заслужений діяч науки і
техніки України**

На серпневих загальних зборах трудового колективу, що традиційно відбуваються у нашому університеті напередодні нового навчального року, ректор ВНТУ, академік Б. І. Мокін вручив Почесну грамоту проректору Т. Б. Буяльській, яка працювала на цій посаді з вересня 1992 року по вересень 2008 року.

**Ректорат та профспілковий комітет
Вінницького національного технічного
університету**

вшановують Вас, вельмишановна

Буяльська

Тамаро Болеславівно,

професора,

**завідувача кафедри культурології,
соціології, педагогіки та психології;
директора Інституту гуманітарно-
педагогічних проблем та виховання,
Заслуженого працівника народної
освіти України**

за багаторічну працю на посаді

проректора

**з науково-педагогічної роботи
з організації виховного процесу та
наукової роботи**

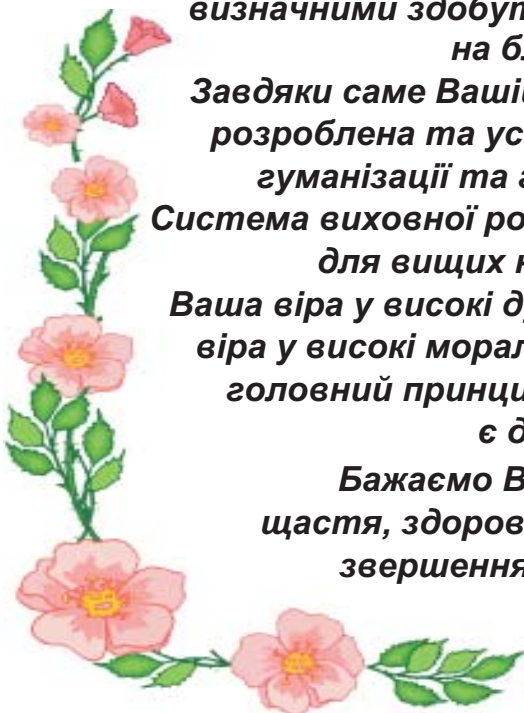
в галузі гуманітарних наук.

**Пишаємось Вашими, вельмишановна Тамаро Болеславівно,
визначними здобутками у багатогранній діяльності
на благо університету!**

**Завдяки саме Вашій невтомній праці в університеті
розроблена та успішно реалізовується Концепція
гуманізації та гуманітаризації вищої освіти,
Система виховної роботи, які є неперевершеним зразком
для вищих навчальних закладів України.**

**Ваша віра у високі духовні ідеали Істини, Добра, Краси,
віра у високі моральні якості людини, Ваше життя,
головний принцип якого – служіння цим ідеалам,
є для нас прикладом.**

**Бажаємо Вам, Тамаро Болеславівно,
щастя, здоров'я, добробуту і благополуччя,
звершення усіх Ваших планів і надій.**

Ректор ВНТУ Б. І. Мокін

Голова профкому ВНТУ В. І. Ковальчук

— **Тамаро Болеславівно, беручи до уваги Ваш особистісний самобутній внесок у розвиток університету, внесок, який став одним із чинників несхожості ВНТУ на жоден інший ВНЗ України, бачачи те різноманіття нових продуктивних ідей, які маєте, і неабияку творчу енергію для їх втілення, інформація про Ваше рішення піти з посади проректора стала несподіванкою. Це Ваше рішення і нині є не зовсім зрозумілим, і як на мене, прикрим.**

— Будь-яка посада є тимчасовою, навіть тоді, коли людина обіймає її багато років. Цим незаперечним твердженням я керувалась з перших днів перебування на посаді. Саме тому і намагалася залучити якомога більше колег і студентів до вирішення різноманітних виховних проблем, гуманітарних завдань і завжди радо усвідомлювала, що є чимало колег, особливо серед молоді, які можуть в будь-який час успішно замінити мене на цій посаді. Тому скориставшись Вашим висловом про самобутній внесок, хочу щиро зазначити, що цей внесок не є одноосібним, він є колективним. Хотіла б наголосити, що саме принцип творчої співпраці і дискусії, обопільної роботи різних ланок і підрозділів, пошукового діалогу і постійного обміну ідеями, досвідом, пропозиціями став запорукою **створення під керівництвом ректора, за підтримки ректорату і Ученої Ради цілісної багаторівневої і багатовекторної системи виховної роботи і гуманітарної політики у ВНТУ.**

Оскільки сьогодні до виховного процесу залучені майже усі підрозділи ВНТУ, виховання як розвиток, удосконалення, сходження до вищого в людині здійснюється в нашому університеті через 20 потужних структурних комплексів у 15 стратегічних напрямках і реалізується завдяки різноманітним заходам різного виду і формату (понад 1000 упродовж кожного року). І це дає можливість говорити про реальну, а не формальну (тільки задекларовану) єдність навчально-виховного процесу, про створення в нашому університеті умов для розвитку і самовиховання, про наявність різних альтернатив, які забезпечують студентам можливість до самовизначення, самопрояву, надихають на відкриття власних нових здібностей, духовних можливостей.

Ефективність і значний потенціал для *подальшого розвитку і збагачення існуючої системи виховної роботи* визначається саме її масштабною цілісністю, відсутністю внутрішніх конфліктів і протиріч між структурними ланками і підрозділами, а також новими освітянськими і культурними традиціями, що сформовані зусиллями усього колективу ВНТУ. Тому (і це є головним) завдання збереження нашого надбання не

суперечить інноваціям і потребі вдосконалення як механізмів, так і самої системи виховання в цілому.

Однією з незаперечних переваг нашої системи виховної роботи є залучення студентів до усіх означених процесів не як об'єктів виховного впливу, а як активних, рівноправних учасників, які свідомо і добровільно беруть участь у культурно-просвітницьких і виховних заходах, ініціатива яких підтримується, стимулюється, заохочується.

Якщо бути відвертою, то ще на початку 2004 року, наближаючись до певної вікової віхи (хоча і ювілейної, але сумної), вирішила скласти повноваження, перейнявши мудрістю про те, що з будь-якої посади краще піти на рік раніше, аніж на день пізніше. Але саме в цей час активізувалися в університеті процеси становлення і розвитку студентського самоврядування, паростки якого з'явилися ще при створенні ЗППГУ. Почав складатися творчий колектив, який поєднував адміністрацію, викладачів, студентів в їх пошуках механізмів співпраці задля якісного виконання статутних завдань університету. Завдяки зусиллям М. Д. Прищака, усіх заступників деканів з виховної роботи, деканів і директорів інститутів, студентському профкому університету (особливо в особі його голови А. В. Запорожана), першим ентузіастам-керівникам студентського самоврядування (Марині Білінській, Олексію Бойку, пізніше Тетяні Троянівській, Костянтину Ковалю, Андрію Шведюку і нинішній Президії Студентської ради ВНТУ, яку очолює Тетяна Черняхович) в системі виховної роботи існує сьогодні надзвичайно важлива складова — студентське самоврядування, яка надалі значною мірою впливатиме на виховні процеси. Тому, на мій погляд, є важливим, щоб посаду проректора обіймала молода, творча, енергійна людина, здатна і зберігати створене, і збагачувати новими ідеями і поглядами.

Ректор був правий, коли зауважив, що у нас в університеті є багато осіб, достойних обіймати цю посаду, і що мені особливо приємно: усі можливі кандидатури — наші вихованці, наші випускники. Безперечно, я сподівалась, що моїм наступником буде М. Д. Прищак і як кандидат педагогічних наук, і як людина з великим досвідом роботи, котра сьогодні найкраще орієнтується у створеній нами системі виховної роботи. Але ректор має бажання зберегти ґендерний принцип. І це також є зрозумілим і виправданим. І його вибір кандидатури Анни Валеріївни Пісклярової я особисто схвалюю. Знаючи цю роботу з середини як ніхто інший, я завжди ставитимусь із вдячністю і сочуттєвим розумінням до колег, які працюватимуть на цій посаді, сповідуючи принципи гуманізму, творчості, культури.

Здіть і дивіться

МИТЦІ ВАСИЛЬОВИЧІ

У виставковій залі Центру культурології і виховання студентів нашого університету відкрито нову, уже 147 експозицію. Це добірка творів двох народних майстрів із Погребищенського району Петра Пипи (різьба по дереву) та Романа Чмерука (гончарство).

Ініціатором цього вернісажу став кандидат соціологічних наук, доцент кафедри культурології, соціології, педагогіки і психології Анатолій Слободянюк. Захопившись щирістю і самобутністю цих майстрів на міжнародному етнофестивалі Шишори-2008, який влітку гостював у селі Воробіївка Немирівського району, Анатолій Володимирович запросив погребищан до нашого університету.

На святі були присутні студенти, викладачі, а також фахівці обласного центру народної творчості, знані вінницькі митці, які теж емоційно, захопливо ділились враженнями від експозиції.

Обидва майстри ще й чудові живописці. Але то тематики вже іншої виставки.

З МОРЯ — У ЛІС!

Петро Пипа (на фото він ліворуч) — дивовижний митець. Його дерева без кореня й крони — а живі!

Юнацька мрія — море. Плавав на науково-дослідницькому судні, побував у багатьох країнах. Побачивши світ, Петро Васильович зрозумів: кращого за рідне — немає. Повернувся в рідну Андрушівку.

Тепер його дім серед моря, але зеленого — серед лісу. Четвертину століття працював лісником. Посадив ого-го стільки дерев. І двох синів виростив. Аж тоді взявся за різьбу по дереву як за свою головну справу.

Плаваючи морями-океанами, різав з червоного дерева африканські маски. Тепер українські мотиви з улюбленого дерева усіх різьбярів — липи. І

бере до своєї майстерні ті стовбури, ті колоди, котрими уже навіть на дрова люди гребують.

Техніка унікальна, адже виконується по об'єму стовбура. Творить майстер в тандемі з самою природою, використовуючи кожен сучечок. І декоративно виходить довершено.

Його доробок — понад 1000 творів.

ВІД РОЗБИТОЇ МАКІТРИ

Роман Чмерук художник-оформлювач, поліграфіст і колись був киянин.

Коли в материній господі трапилась дрібна прикрість — розбилась макітра, виявилось що то проблема, бо нову купити ніде. Тож, Роман Васильович, маючи впевненість, що не святі горшки ліплять, змайстрував... гончарний круг. Звісно, попервах нічого не виходило. Поїхав у Гушчинці, які і дозараз мають гончарів. Просто спостерігав, як ті крутять горшки, бо ділитись своїм умінням вони не брались.

А тепер пан Роман робить не лише горщики, баньки, макітри, миски — і сонячно-теракотові, і загадково задимлені, схожі на вечір. Посуд, оздоблює сварага й інші магічні трипільські символи. До речі, цей посуд має подільську (!) форму. Творить майстер і традиційну українську народну іграшку — автентичні свищики (пташки, поросся, баранці). Вироби його (а їх уже понад 2000) в музеях і приватних колекціях. Навіть є у колекції президента України Віктора Ющенка.

Світоч нації

Під ясною зорею Стуса

«А все ж нестерпна безневинна кара...»

В. Стус

Багато талановитих, геніальних поетів, вплели свої, сповнені синівської любові поезії у поетичний вінок України. Серед них незламний Василь Стус, якому довелося відбутися дванадцять років гулагівських таборів і померти в неволі. Свою долю – трагічну і величну – поет обрав сам, хоч вона могла бути зовсім іншою. Але якщо поет справді обранець Бога, він завжди дарує людям слово правди і любові, а після фізичної смерті входить у простір безсмертя. З 3 на 4 вересня Василь Стус помер у карцері табору «Кучино» у Мордовії у віці 47 років. Дійсні обставини смерті ще й досі невідомі.

Ми, сучасники та земляки поета, зібрались 4 вересня о 17 годині на вінницькій площі В.Стуса, щоб вшанувати його пам'ять. Це був не тільки вечір-реквієм, а «Стусівські читання», де були присутні відомі митці, громадські діячі, молодь. На початку зустрічі усі присутні, мов зачаровані, слухали у записі голос великого поета, який читав свої власні вірші. Багато гарних, сповнених патріотизму слів було сказано за-служеною артисткою України, начальником Вінницького міського управління культури Марією Скрипник. Із привітальним словом до земляків поета звернулися гості: заступник директора Національної Академії наук Сергій Гальченко та диктор Українського радіо, священник УПЦ Київського патріархату Петро Бойко. Замисливо слухали присутні виступ поетеси, заступника головного редактора часопису «Просвіта» Ніни Гнатюк. Від «Просвіти» та кафедри культурології ВНТУ виступили доценти Леонід Філонов та кандидат філологічних наук, член Національної спілки письменників України, поет Михайло Стрельбицький, який зачитав два власних сонети-портрети із циклу «Сонети-силуети. Подільська галерея». (за публікацією в журналі «Вінницький край», 2008, №1). Сонети називаються іменами героїв –

відповідно «Василь Стус» та «Анатолій Бурдейний» (про автора пам'ятника поетові). У першому з них автор апелює до Стусового слова-новотвору «позапростір»:

Той Стус... то людина-вікно? В позапростір?

Подільське, українське, вселенське вікно,

Весняне – весняне. Зима? Все одно –

Лише в позапростір прочинене гостро.

Знаковим є те, що прихильниками творчості В.Стуса є студентська та учнівська молодь. Студент нашого Вінницького національного технічного університету Петро Осипенко (група 1СІ-07) декламував поезію Стуса. А Галина Дерман (4АС-05) виголосила привітальне слово до присутніх від імені усіх вихованців нашого ВНЗ. (Своїм успішним виступом вони завдячують методисту ЦКІВС Нелі Ніколенко, яка їх ретельно до того готувала). Потім студенти поклали квіти до пам'ятника Стусу.

Дивлячись на молодь, яка вшановувала пам'ять поета-борця, розумієш, як потрібне сьогодні Стусове слово, сповнене великої духовної енергії та сили. Правда і мужність цього велетня духу, його нелукава, чиста і чесна Муза, його внутрішня свобода і моральна сила завжди викликать захоплення і потрясіння. І ми плекаємо надію, що «Стусівські читання» стануть традиційними і з кожним роком залучатимуть усе більше молоді. І справдиться Стусове: «Народе мій, до тебе я ще верну,

як в смерті обернуся до життя».

Тамара БУЯЛЬСЬКА,

директор Інституту ГППВ,

Олена ГРЕЧАНОВСЬКА,

старший лаборант кафедри КСПП

СПОРТ

Чемпіон України з боротьби сумо — третьокурсник нашого університету Сашко Вересюк зі своїми тренерами Дмитром ПОЛІШЕМ та Павлом ЗАБЕЛІНИМ, викладачами кафедри фізвиховання ВНТУ

ПЕРШИЙ НА УКРАЇНСЬКОМУ ДОХЬО

Чемпіоном України з боротьби сумо в особистій першості (важка вага) став Олександр Вересюк, студент третього курсу Інституту автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління (група 2АВ-06). Сашко, до речі, торік у Таїланді на чемпіонаті світу з боротьби сумо отримав «бронзу» і пропозицію виступати за японську збірну.

У чемпіонаті України з боротьби сумо, який відбувався в Алушті, взяли участь понад 250 спортсменів з усіх областей нашої держави. Серед них 15 майстрів спорту міжнародного класу і призерів світових змагань, а також 18 чемпіонів Європи.

В особистій першості другу сходинку українського п'єдесталу пошани з боротьби сумо здобули також студенти нашого університету Денис Грубар (Інститут МЕЕЕК) і Назар Назаренко (ІнБТЕГП).

А в командній першості вінницькі спортсмени на всеукраїнському дохьо (кругла арена, діаметром 4,55м) здобули друге місце, поступившись кримчанам і випередивши представників Дніпропетровської області, які стали третіми.

Вінницьких спортсменів готували заслужений тренер України, доцент Павло Забелін і майстер спорту Дмитро Поліш, викладачі кафедри фізвиховання нашого університету.

Теплі спогади

БУЛО ЛІТО...

Кілька років тому ми з чоловіком вперше відпочивали в спортивно-оздоровчому таборі Вінницького національного технічного університету. Ліс поблизу села Степашки Гайсинського району — то справжні заповідні місця. Літнє містечко, де усе продумано і налагоджено: їдальня (однозначно улюблене місце відпочивальників), медпункт, який завжди готовий підтримати у важку хвилину... А нудьгувати, звісно, ніколи — відпочинок насправді настільки активний, що вражень вистачає до наступного літа.

За це нам слід подякувати умілим організаторам — співробітникам й викладачам кафедри фізвиховання ВНТУ та начальнику табору Сергію Костюку. І звісно керівництву університету, яке всебічно матеріально сприяє табору.

... Знову 12 днів пролітають, як один. І ми, відпочили і засмагли, кидаємо з причалу в Південний Буг

Тотемний степашківський знак і випускники нашого університету — головний інженер ВНТУ Роман Бойко та його син Павло, нині інженер «КиївСтар»

монетки, аби обов'язково сюди повернутися наступного літа.

Галина ЯНГОЛЬ,
заступник директора Вінницької СЗОШ № 23

На Ладжинське море з катамараном за пригодами

У дубовий ліс по гриби та ягоди

Редколегія:

Т. Б. Буяльська
(головний редактор)
І. П. Зянько
(редактор)
П. Г. Гордійчук
(відпов. секретар)
Г. М. Багдасар'ян
(техн. редактор)
Б. І. Мокін
С. В. Юхимчук,
М. П. Свіридов,
Л. І. Волхонська,
В. Г. Лисенко,
Т. С. Криклива,
М. П. Стрельбицький.

Адреса редакції:

кімн. 218, головний корпус,
Хмельницьке шосе, 95,
21021, м. Вінниця

Телефони:

внутрішній — 22-68
з міста — 59-82-68

E-mail:

impuls@vstu.vinnica.ua

«Імпульс» — щомісячник
Вінницького національного технічного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію
ВЦ № 424 від 29.12.2000 р.

Зверстано у видавництві ВНТУ
«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, кімн. 114, тел. 59-85-32

Комп'ютерна верстка — *Тетяни Крикливої*
Олени Кушнір

Світлини — *Сергія Маркова*

Підписано до друку 22.09.08. Формат 29,7×42 1/2.

Наклад 625 прим. Зам. № 2008-122

Віддруковано у комп'ютерному інформаційно-
видавничому центрі ВНТУ
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 59-81-59